

**Zavod
Republike
Slovenije
za šolstvo**

ANALIZA IZVAJANJA IZBIRNIH PREDMETOV V OSNOVNI ŠOLI

Ljubljana, marec 2017

Nosilki naloge: dr. Ada Holcar Brunauer in dr. Fani Nolimal

Poročilo so pripravili: Primož Plevnik, dr. Ada Holcar Brunauer in dr. Fani Nolimal

Metodološka podpora: dr. Tomi Deutsch

KAZALO VSEBINE

1.	OPREDELITEV IZBIRNIH PREDMETOV	4
2.	OPREDELITEV RAZISKOVALNEGA PROBLEMA.....	4
3.	OPREDELITEV CILJEV.....	6
4.	METODOLOGIJA	6
4.1	Preverjanje 1. cilja	8
4.2	Preverjanje 2. cilja	13
4.3	Preverjanje 3. cilja	16
4.4	Preverjanje 4. cilja	25
4.5	Preverjanje 5. cilja	26
5.	SKLEPI	28
6.	PREDLAGANE SPREMEMBE.....	30
7.	VIRI	31
8.	PRILOGE	32

1. OPREDELITEV IZBIRNIH PREDMETOV

Izbirni predmeti (IP) so ena od oblik prilagajanja organizacije pouka ter učnih vsebin individualnim sposobnostim, potrebam, interesom in željam učencem. Zakon o osnovni šoli (Uradni list RS, št. 81/06 – uradno prečiščeno besedilo, 102/07, 107/10, 87/11, 40/12 – ZUJF, 63/13 in 46/16 – ZOFVI-K) opredeljuje obvezni program, ki obsega obvezne predmete, izbirne predmete in ure oddelčne skupnosti. Ker predstavljajo izbirni predmeti del obveznega programa, zanje veljajo enaka določila kot za obvezne predmete (kadrovski in materialni pogoji izvajanja, načini ocenjevanja, pogoj za napredovanje).

Izbirni predmeti so razdeljeni v dva sklopa in sicer: družboslovno-humanistični sklop in naravoslovno-tehnični sklop. Šola mora ponuditi najmanj tri izbirne predmete iz posameznega sklopa. V okviru družboslovno-humanističnega sklopa mora ponudba vsebovati tudi tuj jezik, nekongresionalni pouk o verstvih in etiki ter pouk retorike (ZOs – F, 2007, 17. člen, 2. odst.). Učenec izbere dve uri pouka izbirnih predmetov tedensko, lahko pa tudi tri ure, če s tem soglašajo njegovi starši (prav tam, 3. odst.). Število izbirnih predmetov, ki jih šole lahko vključijo v svojo ponudbo je več kot 70¹.

Izbirni predmeti so namenjeni poglobljanju in širitvi znanja učencev, saj velika večina izbirnih predmetov temelji na povezanju in nadgradnji znanja pri posameznih predmetih in predmetnih področjih (Sardoč, 2004).

Izbirni predmeti so v 9-letno osnovno šolo prinesli novo perspektivo in prostovoljnost ter večjo prožnost v vsebini in organizaciji programa osnovne šole ter njegovi izvedbi.

2. OPREDELITEV RAZISKOVALNEGA PROBLEMA

Število potrjenih učnih načrtov (UN) za izbirne predmete je zelo obširno (nad 70), ob tem pa se zastavlja vprašanje, koliko predmetov šole lahko ponudijo in predvsem, v kolikšni meri lahko pri tem upoštevajo učenčeve interese, kar je, poleg poglobljanja in razširjanja znanja, osnovni

¹ Na SSSI je bilo do konca leta 2016 določenih 77 učnih načrtov za različne izbirne predmete.

namen izvajanja izbirnih predmetov. Praksa v šolah kaže, da je pestrost ponudbe po šolah različna in da je ponekod ponudba izbirnih predmetov zelo omejena, osredotočena predvsem na ponudbo predmetov, ki jih opredeljuje zakon (Zajc idr., 2007).

V pričujoči analizi, ki jo je naročil Urad za razvoj izobraževanja in jo Zavod RS za šolstvo vključil v LDN 2016, smo preučili področje izbirnih predmetov v osnovnih šolah na splošno, posebej pa smo se pri tem osredotočili na *frekvenco in vsebino ponudbe IP, njihovo organizacijo, realizacijo oz. izvedbo in ocenjevanje*. Za ta namen smo v reševanje spletne ankete vključili vzorec večjih in manjših osnovnih šol in vse bistvene deležnike (ravnatelje, učitelje, učence in starše).

3. OPREDELITEV CILJEV

V analizi smo si zastavili naslednje cilje:

- zbrati in primerjati podatke o ponudbi in izbiri oz. izvedbi izbirnih predmetov pri učencih 8. in 9. razreda v šolskem letu 2015/16,
- ugotoviti (učno) uspešnost učencev pri IP,
- evidentirati nevrvalgična področja izvajanja izbirnih predmetov,
- preveriti potrebo po združevanju vsebin posameznih predmetov in s tem omogočiti zmanjševanje števila izbirnih predmetov,
- ugotoviti, kaj o izbirnih predmetih menijo ravnatelj, učitelj in starši učencev.

4. METODOLOGIJA

V raziskavi so sodelovali ravnatelj osnovnih šol, učitelj izbirnih predmetov, učenci 8. in 9. razreda ter starši učencev 7., 8. in 9. razreda osnovne šole. Anketiranje je potekalo preko spletnih anket v času od 13. maja do 26. junija 2016.

V raziskavo so bili vključeni slučajno izbrani vzorci sodelujočih. Vzorčenje je potekalo s pomočjo računalniškega programa SPSS. Po predhodni stratifikaciji glede na regijo, so bile v vzorec v drugem koraku z enostavnim slučajnim vzorčenjem izbrane posamezne osnovne šole. Za anketiranje ravnateljev in učiteljev je bilo tako izbranih 150 različno velikih osnovnih šol (eno-, dvo- in tri-oddelčne). Za anketiranje učencev 8. in 9. razreda in staršev učencev 7., 8. in 9. razreda je bilo izmed 150 izbranih šol po istem principu kot ob prvem vzorčenju izbranih 30 osnovnih šol.

K sodelovanju v raziskavi je bilo torej povabljenih 150 osnovnih šol, od tega na 120 šolah le ravnatelj in učitelj, na 30 šolah pa vse skupine anketirancev, tj. ravnatelj, učitelj, učenci 8. in 9. razreda ter starši učencev 7., 8. in 9. razreda. V vzorec je bilo tako izbranih 150 ravnateljev, neznano število učiteljev obveznih izbirnih predmetov (najmanj 150), približno – preračunano iz povprečnega števila učencev po razredih v slovenskih osnovnih šolah – 2.380 učencev 8. in 9. razreda ter nekoliko več kot 3500 staršev učencev 7., 8. in 9. razreda. V vzorec je bilo vključeno nekoliko večje število učencev in staršev učencev, zaradi zagotavljanja razpršenosti vzorca (vzorec je povečala okoliščina, da so bili zaradi poenostavitve zbiranja podatkov v vzorec izbrani vsi učenci 8. in 9. razreda oz. vsi starši učencev 7., 8. in 9. razreda na šoli) in zaradi pričakovane nekoliko nižje stopnje odgovora (predvsem pri starših učencev).

V preglednici na naslednji strani predstavljamo odziv izbranega vzorca šol na anketiranje (glede na velikost šole in število učencev).

Preglednica 1

Velikost šole glede na število trenutno vpisanih učencev:			Število vseh učiteljev na šoli:		
število učencev	število	odstotek	število učiteljev	število	odstotek
do 100 učencev	1	2,7	do 10 učiteljev	0	0,0
od 101 do 200 učencev	2	5,4	od 11 do 20 učiteljev	4	10,8
od 201 do 300 učencev	6	16,2	od 21 do 30 učiteljev	3	8,1
od 301 do 400 učencev	10	27,0	od 31 do 40 učiteljev	12	32,4
od 401 do 500 učencev	4	10,8	od 41 do 50 učiteljev	4	10,8
501 in več učencev	14	37,8	51 in več učiteljev	14	37,8
skupaj	37	100,0	skupaj	37	100,0

Anketni vprašalnik je izpolnilo 37 ravnateljev OŠ, kar predstavlja 8,18 % (vseh OŠ je 452) vseh ravnateljev OŠ. Med anketiranimi ravnatelji je največ (37,8 %) takih, ki imajo na šoli nad 500 učencev in v povprečju tri oddelke posameznega razreda ter v povprečju 51 ali več učiteljev na šoli, sledijo anketirani ravnatelji dvo-oddelčnih šol (27,0 %), na katerih imajo med 300 in 400 učencev in 31 do 40 učiteljev. Najmanjši delež pa predstavljajo ravnatelji, ki imajo na šolah do 100 učencev in s tem po en oddelk posameznega razreda ali celo manj, npr. kombinirane oddelke iz dveh ali celo več razredov. Na teh šolah poučuje od 11 do 20 učiteljev.

Na podlagi opisane strukture sklepamo, da večinski delež odgovorov v nadaljevanju pripada anketirancem (ravnateljem, učiteljem, učencem in staršem) večjih (dvo-ali tro-oddelčnih) šol.

Anketni vprašalnik je izpolnilo 209 učiteljev izbirnih predmetov (neznana stopnja odgovora), 235 učencev 8. in 9. razreda (približno 10 odstotna stopnja odgovora) in 135 staršev učencev 7., 8. in 9. razreda (ob predpostavki, da je odgovarjal za vsakega učenca le eden od staršev, je stopnja odgovora približno 4 odstotna). Stopnja odgovora pri učencih in starših je prenizka, da bi lahko (kljub slučajni izbiri vzorca) dobljene podatke brez omejitev posploševali na celoto. Vzroke za nizko stopnjo odgovora je treba po vsej verjetnosti (vsaj pri učencih in starših učencev) iskati v načinu zbiranja podatkov (spletna anketa, distribucija vabil idr.).

Na anketni vprašalnik za učitelje izbirnih predmetov so odgovarjali tudi nekateri drugi učitelji. Tisti učitelji, ki niso podali nobenega odgovora povezanega z izbirnimi vsebinami, niti niso v vprašalnik vpisali naziva izbirnega predmeta (vpisali »ne poučujem«, »nobenega« ...), so bili iz analize izločeni. Po tem ključu so bili iz analize izločeni odgovori 52 učiteljev. V poročilo so, kot posebna tabela, vključeni le njihovi odgovori pri zadnjem vprašanju (vsebinski predlogi).

4.1 Preverjanje 1. cilja

1. CILJ: zbrati in primerjati podatke o ponudbi in izbiri oz. izvedbi izbirnih predmetov pri učencih 8. in 9. razreda v šolskem letu 2015/16.

Ponudba in izvajanje izbirnih predmetov v šolskem letu 2015/16

Preglednica 2

Katere izbirne predmete ste v tem šolskem letu ponudili učencem v 7. razredu?			
1	predmet	število	odstotek šol
2	Likovno snovanje	34	91,9
3	Nemščina	33	89,2
4	Urejanje besedil	30	81,1
5	Verstva in etika	30	81,1
6	Obdelava gradiv: les	29	78,4
7	Sodobna priprava hrane	28	75,7
8	Šport za sprostitev	27	73,0
9	Gledališki klub	21	56,8
10	Turistična vzgoja	21	56,8
11	Izbrani šport	16	43,2
12	Šolsko novinarstvo	15	40,5
13	Sonce, Luna in Zemlja	13	35,1
14	Literarni klub	11	29,7
15	Ansambelska igra	10	27,0
16	Matematične delavnice	10	27,0
17	Rastline in človek	10	27,0
18	Šport za zdravje	10	27,0
19	Francoščina	9	24,3
20	Filozofija za otroke: Kritično mišljenje	8	21,6
21	Organizmi v naravi in umetnem okolju	8	21,6
22	Glasbeni projekt	7	18,9
23	Obdelava gradiv: umetne snovi	7	18,9
24	Okoljska vzgoja	7	18,9
25	Španščina	7	18,9
26	Vzgoja za medije: radio	7	18,9
27	Daljnogledi in planeti	6	16,2
28	Italijanščina	6	16,2
29	Logika	6	16,2

Preglednica 3

Katere izbirne predmete izvajate v tem šolskem letu v 7. razredu?			
1	predmet	število	odstotek šol
2	Nemščina	30	81,1
3	Likovno snovanje	26	70,3
4	Šport za sprostitev	26	70,3
5	Sodobna priprava hrane	24	64,9
6	Obdelava gradiv: les	22	59,5
7	Urejanje besedil	22	59,5
8	Izbrani šport	14	37,8
9	Gledališki klub	9	24,3
10	Šolsko novinarstvo	6	16,2
11	Šport za zdravje	6	16,2
12	Ansambelska igra	5	13,5
13	Francoščina	5	13,5
14	Glasbeni projekt	5	13,5
15	Organizmi v naravi in umetnem okolju	5	13,5
16	Rastline in človek	5	13,5
17	Sonce, Luna in Zemlja	5	13,5
18	Španščina	5	13,5
19	Turistična vzgoja	5	13,5
20	Daljnogledi in planeti	3	8,1
21	Drugo (ROK, N2N)	2	5,4
22	Klekljanje	2	5,4
23	Matematične delavnice	2	5,4
24	Obdelava gradiv: kovine	2	5,4
25	Okoljska vzgoja	2	5,4
26	Računalniška omrežja	2	5,4
27	Vzgoja za medije: radio (Radio)	2	5,4
28	Vzgoja za medije: televizija (Televizija)	2	5,4
29	Astronomija	1	2,7

30	Ples	6	16,2
31	Vzgoja za medije: tisk	6	16,2
32	Varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami	5	13,5
33	Vzgoja za medije: televizija	5	13,5
34	Glasbena dela	4	10,8
35	Obdelava gradiv: kovine	4	10,8
36	Odkrivajmo preteklost mojega kraja	4	10,8
37	Osnovni vbodi in tehnike vezenja	4	10,8
38	Retorika	4	10,8
39	Risanje v geometriji in tehniki	4	10,8
40	Kaj nam govorijo umetnine	3	8,1
41	Klekljanje	3	8,1
42	Multimedija	3	8,1
43	Načini prehranjevanja	3	8,1
44	Računalniška omrežja	3	8,1
45	Raziskovanje organizmov v domači okolici	3	8,1
46	Zvezde in vesolje	3	8,1
47	Hrvaščina	2	5,4
48	Obdelava gradiv	2	5,4
49	Projekti iz fizike in ekologije	2	5,4
50	Raziskovanje domače okolice	2	5,4
51	Srbščina	2	5,4
52	Starinski in družabni plesi	2	5,4
53	Šahovske osnove	2	5,4
54	Astronomija	1	2,7
55	Filozofija za otroke	1	2,7
56	Kmetijska dela	1	2,7
57	Ljudski plesi	1	2,7
58	Poskusi v kemiji	1	2,7
59	Računalništvo	1	2,7
60	Robotika v tehniki	1	2,7
61	Ruščina	1	2,7
62	Šah	1	2,7
63	Vzgoja za medije	1	2,7
64	Sodobno kmetijstvo	1	2,7
65	Drugo (BE1, N2N, NOK, OTK, ROK)	5	13,5

30	Italijanščina	1	2,7
31	Kaj nam govorijo umetnine	1	2,7
32	Multimedija	1	2,7
33	Načini prehranjevanja	1	2,7
34	Obdelava gradiv	1	2,7
35	Obdelava gradiv: umetne snovi	1	2,7
36	Odkrivajmo preteklost mojega kraja	1	2,7
37	Računalništvo	1	2,7
38	Raziskovanje organizmov v domačem kraju	1	2,7
39	Retorika	1	2,7
40	Starinski in družabni plesi	1	2,7
41	Šahovske osnove	1	2,7
42	Šahovsko kombiniranje	1	2,7
43	Varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami	1	2,7
44	Zvezde in vesolje	1	2,7

Podatki v preglednici (2) ponudbe IP za 7. razred kažejo, da na šolah najpogosteje (okvirno 90 % šol ali več) ponudijo nemščino in likovno snovanje, sledita (od 80 do 89 % šol) urejanje besedil,

verstvo in etika (ponudba tega predmeta je po zakonu nujna), nato (od 70 do 79 %) obdelava gradiv (les), sodobna priprava hrane in šport za sprostitev.

Redko, v 10 % ali manj, šole ponudijo izbirne predmete kot so: glasbena dela, obdelava gradiv (kovine), odkrivamo preteklost mojega kraja, osnovni vbodi in tehnike vezenja, retorika, risanje v geometriji in tehniki, kaj nam govorijo umetnine, klekljanje, multimedija itd. Najredkeje oz. zgolj na eni šoli (2,7 %) so ponudili filozofijo za otroke, kmetijska dela, ljudske plese, poskuse v kemiji, informacijsko opismenjevanje, robotiko v tehniki, ruščino, šah, vzgoja za medije in sodobno kmetijstvo.

Pri vsem tem je razvidno, da vse šole izpolnjujejo (in celo presegajo) zakonsko določbo prvega dela drugega odstavka 17. člena Zakona o osnovni šoli (Uradni list RS, št. 102/2007), ki zadeva ponudbo najmanj treh naravoslovno-tehničnih IP, realizacija drugega dela odstavka, ki zadeva ponudbo IP iz družboslovno-humanističnega sklopa, pa ni dosledna. Vse OŠ so namreč dolžne v okviru družboslovno-humanističnega sklopa ponuditi pouk tujega jezika, nekonfesionalni pouk o verstvih in etiki ter pouk retorike. **To določbo v vzorcu anketiranih za tuji jezik izpolnjuje 89,2 % šol, za verstvo in etiko 81,1 % in retoriko zgolj 10,8 %.**

Na prvih desetih mestih podatki v preglednici 3, ki prikazuje, katere IP na šolah izvajajo in kako pogosto, v splošnem sovpadajo s prvotno preglednico, ki prikazuje ponudbo IP na šolah. Šole namreč najpogosteje izvajajo nemščino (81,1 %), likovno snovanje (70,3 %) in šport za sprostitev (70,3 %). Sledijo sodobna priprava hrane (64,9 %), obdelava gradiv: les (59,5 %), urejanje besedil (59,5 %) in izbrani šport (37,8 %). Med najredkeje izvajanimi predmeti (izvajajo jih na dveh – 5,4 % ali zgolj na eni – 2,7 % od anketiranih šol) so tisti, ki jih šole tudi najredkeje ponudijo, npr. matematične delavnice, obdelava gradiv, kovine, okoljska vzgoja, računalniška omrežja, vzgoja za medije: radio/TV, astronomija, italijanščina, kaj nam govorijo umetnine itd.

Izjemo predstavlja IP verstvo in etika, ki ga šole, skladno s 17. členom ZOŠ v okviru družboslovno-humanističnega sklopa, morajo ponuditi, vendar ga učenci zelo redko izberejo. Na šolah, katerih ravnatelji so izpolnjevali anketni vprašalnik, ga v šolskem letu 2015/16 niso izvajali, kar kaže, da ga sedmošolci na nobeni šoli v vzorcu niso izbrali v dovolj velikem številu, da bi ga lahko izvajali.

Ponudba IP za 8. in 9. razred (glej prilogo 1) je skorajda identična 7. razredu, izbira pa se od 7. do 9. razreda nekoliko spremeni, posebej pri IP tujega jezika in področja športa. Zanimanje za učenje tujega jezika je v 8. razredu identično kot v 7., v 9. razredu pa upade za približno 20 % - nemščino v 9. razredu izvaja le še 62,2 % anketiranih šol. Še večje spremembe so opazne pri IP s področja športa. Šport za sprostitev, ki ga v 7. razredu izvaja nad 70 % anketiranih šol, v 8. in 9. razredu zamenja šport za zdravje, ki ga v 8. razredu izvaja 59,5 % šol v 9. pa 48,6 %. Navkljub temu, če k odstotku šol, ki izvajajo IP šport za zdravje, prištejemo odstotek šol, ki izvajajo šport za sprostitev, ugotovimo, da se ta dva predmeta skupaj najredkeje izvajata v 9. razredu (oba IP skupaj v 9. razredu izvaja 72,9 % šol (glej več v prilogi 1).

Predmeti, ki jih šole ponudijo, a jih učenci ne izberejo

Preglednica 4: Ali so med ponujenimi izbirnimi predmeti taki, ki jih ponujate več let, a jih učenci ne izberejo?

Ravnatelj	število	odstotek
ne	7	18,9
da	30	81,1
skupaj	37	100,0

Iz preglednice je razvidno, da kar 81,1 % šol več let zapored ponuja IP, ki jih učenci ne izberejo. Na prvem mestu je predmet verstva in etika, ki so ga šole, poleg retorike, ki je na drugem mestu, dolžne ponuditi. Verstvo in etiko ponuja 70,3 % šol, predmet retoriko pa 37,8 %.

Med najredkeje ponujenimi IP so državljanska kultura, francoščina, glasbeni projekti, gledališki klub, hrvaščina, informacijsko opismenjevanje, ples, projekti iz fizike in tehnike, raziskovanje organizmov v domači okolici, srbsčina, šah, vzgoja za medije, vzgoja za medije: tisk, življenje človeka na zemlji in logika.

Predmeti, ki bi jih učenci želeli obiskovati, pa jih šole ne izvajajo

Preglednica 5: Ali so med izbirnimi predmeti taki, ki bi jih učenci želeli obiskovati, pa jih ne morete izvesti?

Ravnatelj	število	odstotek
ne	35	94,6
da	2	5,4
skupaj	37	100,0

Podatki v preglednici kažejo, da sta zgolj dva anketiranca (5,4 %) izrazila, da ne moreta zagotoviti izvedbe IP, ki bi jih učenci želeli obiskovati. Iz pojasnil ni jasno razvidno, za katere predmete gre. Med razlogi so navedli premajhno število učencev in neustrezne kadrovske pogoje (priloga 3).

Mnenje ravnateljev o obsegu izvajanja ur pouka IP

Preglednica 6: Kakšno je vaše mnenje glede obsega izvajanja ur pouka izbirnih predmetov v posameznem razredu:

Ravnatelj	število	odstotek
obseg ur je premajhen	1	2,7
obseg ur je ustrezen	26	70,3
obseg ur je prevelik	10	27,0
skupaj	37	100,0

Podatki v preglednici kažejo, da je nad 70 % anketirancev menilo, da je obseg ur za IP ustrezen, da je prevelik več kot četrtina (27,0 %) in premajhen zgolj en anketiranec.

Mnenje ravnateljev o izvajanju IP on NIP v OŠ

Preglednica 7: Kakšno je vaše mnenje glede izvajanja obveznih in neobveznih izbirnih predmetov v osnovni šoli:

Ravnatelji	število	odstotek
prav je da se izvajajo tako obvezni izbirni predmeti kot neobvezni izbirni predmeti	3	8,1
bolje bi bilo, če bi se izvajali zgolj obvezni izbirni predmeti	24	64,9
bolje bi bilo, če bi se izvajali zgolj neobvezni izbirni predmeti	5	13,5
bolje bi bilo, če se ne bi izvajala nobena vrsta izbirnih predmetov	5	13,5
skupaj	37	100,0

Podatki v preglednici kažejo, da večina ravnateljev (64,9 %) meni, da bi bilo bolje, če bi se izvajali le obvezni IP, 27 % jih meni, da bi bilo bolje, če bi imeli zgolj neobvezne IP ali nič/nobeno vrsto IP. Z obstoječim stanjem na področju obveznih in neobveznih IP so zadovoljni le trije anketiranci (8,1 %).

4.2 Preverjanje 2. cilja

2. CILJ: ugotoviti (učno) uspešnost učencev pri izbirnih predmetih.

Mnenje učiteljev o ocenjevanju

Preglednica 8: Ocenite, v kolikšni meri se strinjate z naslednjimi trditvami o izbirnih predmetih:

Učitelji	število odgovorov v	povprečje	standardni odklon
Prav je, da so učenci pri izbirnih predmetih ocenjeni.	209	4,12	1,010

Podatki v preglednici kažejo, da se večina učiteljev strinja, da so učenci pri IP ocenjeni, saj so na petstopenjski lestvici² temu področju dodelili visoko oceno (4,16).

Preglednica 9: Kako pogosto pri obveznem izbirnem predmetu preverjate in ocenjujete učne dosežke na naslednje načine:

Učitelji	praktično (izdelki učencev, projekti...)		ustno		pisno	
	število	odstotek	število	odstotek	število	odstotek
nikoli	4	2,0	26	12,9	113	56,2
občasno	36	17,9	82	40,8	55	27,4
pogosto	71	35,3	54	26,9	21	10,4
vedno	90	44,8	39	19,4	12	6,0
skupaj	201	100,0	201	100,0	201	100,0

Podatki v preglednici kažejo, da večina učiteljev najpogosteje preverja in ocenjuje praktične izdelke učencev (44,8 % vedno; 80,1 % vedno in/ali pogosto). Manj kot 18 % učiteljev se tovrstnega ocenjevanja poslužuje le občasno in le dva odstotka učiteljev praktičnih izdelkov sploh ne ocenjuje. Učitelji raje ustno preverjajo in ocenjujejo kot pisno; 19,4 % učiteljev namreč znanje učencev preverja zgolj ustno, zgolj pisno pa 6 % učiteljev.

² Petstopenjska lestvica je vsebovala naslednje stopnje soglasja:

sploh se ne strinjam	se ne strinjam	niti-niti	se strinjam	popolnoma se strinjam
1	2	3	4	5

Mnenje ravnateljev o ocenjevanju

Preglednica 10: Ocenite, v kolikšni meri se strinjate z naslednjimi trditvami o izbirnih predmetih:

Ravnatelji	do 400 učencev (n=19)	401 in več učencev (n=18)	skupaj (n=37)
Učenci pri izbirnih predmetih v povprečju dosegajo bolj kakovostne dosežke (višje ravni znanj) kot pri obveznih predmetih.	3,05	3,44	3,24
Učenci pridobijo pri izbirnih predmetih boljšo oceno z manj truda in znanja kot pri obveznih predmetih.	3,58	3,94	3,76
Prav je, da so učenci pri izbirnih predmetih ocenjeni.	4,05	4,44	4,24

Podatki v preglednici kažejo, da so ravnatelji na petstopenjski lestvici (glej opombo 2) najvišjo stopnjo soglasja dodelili trditvi: *prav je, da so učenci pri izbirnih predmetih ocenjeni* (4,24). Sledita jim trditvi: *učenci pridobijo pri izbirnih predmetih boljšo oceno z manj truda in znanja kot pri obveznih predmetih* (3,76) in *učenci pri izbirnih predmetih v povprečju dosegajo bolj kakovostne dosežke (višje ravni znanj) kot pri obveznih predmetih* (3,24).

Mnenje učencev o ocenjevanju

Preglednica 11: Se ti zdi v redu, da ste učenci pri izbirnih predmetih ocenjeni?

Učenci	8. razred		9. razred		skupaj	
	število	odstotek	število	odstotek	število	odstotek
ne	49	29,3%	11	17,5%	60	26,1%
da	85	50,9%	43	68,3%	128	55,7%
ne vem	33	19,8%	9	14,3%	42	18,3%
skupaj	167	100,0%	63	100,0%	230	100,0%

Podatki v preglednici kažejo, da se učenci večinoma strinjajo (50 % v 8.r., 68,3 % v 9.r.), da so pri izbirnih predmetih ocenjeni, odstotek strinjanja je v 9. razredu še višji (za približno 15 %).

Preglednica 12: Ali si zadovoljen/na s tvojimi ocenami pri izbirnem predmetu/predmetih?

Učenci	8. razred		9. razred		skupaj	
	število	odstotek	število	odstotek	število	odstotek
ne	20	12,0%	4	6,3%	24	10,4%
da	147	88,0%	59	93,7%	206	89,6%
skupaj	167	100,0%	63	100,0%	230	100,0%

Podatki v preglednici kažejo, da je večina učencev (88 % v 8.r., 93,7 % v 9.r.) zadovoljna z ocenami pri izbirnih predmetih. Tudi tu je odstotek zadovoljstva učencev v 9. razredu višje, vendar le za približno 5 %.

Mnenje staršev o ocenjevanju

Preglednica 13: Ali se vam zdi prav, da so učenci pri izbirnih predmetih ocenjeni?

Starši	7. razred		8. razred		9. razred		skupaj	
	število	odstotek	število	odstotek	število	odstotek	število	odstotek
ne	5	8,9%	4	7,4%	3	13,6%	12	9,1%
da, vendar se te ocene naj ne upoštevajo pri vpisu v srednjo šolo	26	46,4%	17	31,5%	11	50,0%	54	40,9%
da, te ocene bi se morale tudi upoštevati tudi pri vpisu v srednjo šolo	18	32,1%	32	59,3%	8	36,4%	58	43,9%
ne vem, nimam mnenja	7	12,5%	1	1,9%	0		8	6,1%
skupaj	56	100,0%	54	100,0%	22	100,0%	132	100,0%

Podatki v preglednici kažejo, da so tudi starši mnenja, da je prav, da so učenci pri izbirnih predmetih ocenjeni (46,4 % v 7. r.; 31,5 v 8. r.; 50,0 % v 9. r.), a se te ocene po njihovem mnenju naj ne bi upoštevale pri vpisu v srednjo šolo. Odstotek staršev, ki menijo, da je prav, da so učenci pri IP ocenjeni in da bi se morale ocene upoštevati pri vpisu v SŠ je malenkost (za 3 %) višji, kot odstotek tistih, ki meni, da se pri vpisu ne bi smele upoštevati.

Preglednica 14: Kako uspešen je vaš otrok pri izbirnem predmetu oz. izbirnih predmetih?

Starši	7. razred		8. razred		9. razred		skupaj	
	število	odstotek	število	odstotek	število	odstotek	število	odstotek
zelo uspešen	45	80,4%	38	70,4%	14	63,6%	97	73,5%
povprečno uspešen	11	19,6%	16	29,6%	7	31,8%	34	25,8%
manj uspešen	0	0,0%	0	0,0%	1	4,5%	1	0,8%
skupaj	56	100,0%	54	100,0%	22	100,0%	132	100,0%

Odgovori staršev v preglednici kažejo, da je večina učencev (80,4 % v 7. r.; 70,4 % v 8. r. in 63,6 % v 9. r.) pri izbirnih predmetih zelo uspešnih. Je pa v 9. razredu zadovoljnih staršev z oceno IP manj kot v predhodnih dveh razredih.

4.3 Preverjanje 3. cilja

3. CILJ: evidentirati nevrvalgična področja izvajanja izbirnih predmetov.

Izbirni predmeti na šoli – povprečno število predmetov glede na velikost šole

Preglednica 15: Povprečno število ponujenih in izvajanih izbirnih predmetov glede na velikost šole

Ponujeni/izbrani predmeti	do 400 učencev (n=19)	401 in več učencev (n=18)	skupaj (n=37)
ponujeni izbirni predmeti v 7. razredu	13,2	15,2	14,1
izvajani izbirni predmeti v 7. razredu	5,3	8,8	7,0
ponujeni izbirni predmeti v 8. razredu	14,5	16,4	15,4
izvajani izbirni predmeti v 8. razredu	6,1	9,9	7,9
ponujeni izbirni predmeti v 9. razredu	14,6	16,1	15,3
izvajani izbirni predmeti v 9. razredu	5,9	9,9	7,9

Podatki v preglednici, ki prikazuje povprečno število ponujenih in izvajanih izbirnih predmetov glede na velikost šole, kažejo, da šole, ki imajo več učencev, ponudijo nekoliko večje število IP (do dva predmeta več) od manjših šol. Pri izvajanju IP pa je ta razlika še nekoliko večja, saj šole z večjim številom učencev izvajajo tudi do štiri predmete več od manjših.

V splošnem je iz podatkov razvidno, da je ponudba IP za 100 % bogatejša od izvedbe.

Upoštevanje različnih dejavnikov pri oblikovanju ponudbe izbirnih predmetov v šolskem letu 2015/16

Preglednica 16: V kolikšni meri ste pri oblikovanju ponudbe IP v tem šolskem letu upoštevali naslednje dejavnike:

Ravnatelj	sploh nismo upoštevali	upoštevali smo v manjši meri	upoštevali smo v veliki meri	skupaj
interese učencev	0 (0,0%)	6 (16,2%)	31 (83,8%)	37 (100,0%)
kadrovske in druge pogoje na šoli	1 (2,7%)	6 (16,2%)	30 (81,1%)	37 (100,0%)
ustaljeno ponudbo obveznih izbirnih predmetov na šoli	2 (5,4%)	19 (51,4%)	16 (43,2%)	37 (100,0%)
ponudbo neobveznih izbirnih predmetov na šoli	9 (24,3%)	18 (48,6%)	10 (27,0%)	37 (100,0%)
potrebe v okolju	7 (18,9%)	18 (48,6%)	12 (32,4%)	37 (100,0%)
ponudbo interesnih dejavnosti na šoli	10 (27,0%)	14 (37,8%)	13 (35,1%)	37 (100,0%)
predloge šolskega strokovnega aktiva	1 (2,7%)	9 (24,3%)	27 (73,0%)	37 (100,0%)

Podatki v preglednici ponudbe IP kažejo, da so ravnatelji v največji meri upoštevali interese učencev (83,8 %), kadrovske in druge pogoje (81,1 %) ter predloge šolskega strokovnega aktiva (73 %). V manjši meri pa so upoštevali ustaljeno ponudbo izbirnih predmetov (51,4 %) in ponudbo NIP ter potreb v okolju (48,6 %). 27 % ravnateljev sploh ni upoštevalo ponudbe interesnih dejavnosti, 24,3 % pa ponudbe NIP.

Dejavniki, ki so jih pri oblikovanju ponudbe izbirnih predmetov v šolskem letu 2015/16 po mnenju učiteljev upoštevali ravnatelji šol

Preglednica 17: V kolikšni meri ste pri oblikovanju ponudbe IP v tem šolskem letu upoštevali naslednje dejavnike:

Učitelji	sploh nismo upoštevali		upoštevali smo v manjši meri		upoštevali smo v veliki meri		skupaj	
	število	odstotek	število	odstotek	število	odstotek	število	odstotek
interese učencev	3	1,4	24	11,5	182	87,1	209	100,0
kadrovske in druge pogoje na šoli	4	1,9	47	22,5	158	75,6	209	100,0
ustaljeno ponudbo obveznih izbirnih predmetov na šoli	7	3,3	71	34,0	131	62,7	209	100,0
ponudbo neobveznih izbirnih predmetov na šoli	26	12,4	91	43,5	92	44,0	209	100,0
potrebe v okolju	36	17,2	99	47,4	74	35,4	209	100,0
ponudbo interesnih dejavnosti na šoli	20	9,6	83	39,7	106	50,7	209	100,0
predloge šolskega strokovnega aktiva	24	11,5	89	42,6	96	45,9	209	100,0

Preglednica prikazuje dejavnike, ki so jih po mnenju učiteljev upoštevali ravnatelji šol pri oblikovanju ponudbe izbirnih predmetov. Tudi po mnenju učiteljev, so na šoli v največji meri upoštevali interese učencev (87,1 %) ter kadrovske in druge pogoje na šoli (75,6 %). V manjši meri so upoštevali potrebe v okolju (47,4 %), ponudbo NIP (43,5 %) ter predloge šolskega strokovnega aktiva (42,6 %). 17,2 % učiteljev meni, da na šoli pri oblikovanju ponudbe izbirnih predmetov sploh niso upoštevali potreb okolja, 12,4 % pa jih meni, da pri tem sploh niso upoštevali ponudbe neobveznih izbirnih predmetov.

Pri tem so se pokazale statistično pomembne razlike ($X^2 = 6,743$; sig. = 0,034) glede na delovne izkušnje učiteljev/učiteljic (priloga 4), pri področju *ustaljena ponudba IP na šoli*. Bolj izkušeni učitelji so bili mnenja, da njihove izkušnje niso bile upoštevane v tolikšni meri kot so to izrazili manj izkušeni učitelji.

Struktura skupin pri izbirnih predmetih

Preglednica 18: Kakšna je struktura skupin pri obveznih izbirnih predmetih na vaši šoli?

Skupine pri IP	število	odstotek
skupine sestavljajo le učenci ene generacije (starosti)	24	64,9
skupine sestavljajo učenci dveh generacij	17	45,9
skupine sestavljajo učenci treh generacij	23	62,2

Podatki v preglednici kažejo, da v 64,9% skupine sestavljajo le učenci ene generacije, v 62,2% učenci treh generacij in v 45,9% učenci dveh generacij. S tem ugotavljamo, da se pouk IP pogosto odvija v kombiniranih oddelkih, ki jih tvorijo učenci dveh, ali celo treh starostnih skupin.

Ponudba potrjenih učnih načrtov za izbirne predmete

Preglednici 19 in 20: Za obvezne izbirne predmete je na voljo preko 70 potrjenih učnih načrtov. Za tako ponudbo menite, da je:

Ravnatelj	število	odstotek	Učitelji	število	odstotek
premalo obsežna	1	2,7	premalo obsežna	7	3,3
ustrezno obsežna	13	35,1	ustrezno obsežna	107	51,2
preveč obsežna	23	62,2	preveč obsežna	95	45,5
skupaj	37	100,0	skupaj	209	100,0

Po mnenju večine ravnateljev je ponudba potrjenih učnih načrtov za izbirne predmete preobsežna. Iz preglednice je razvidno, da tako meni 62,2 % ravnateljev, 35,1 % pa jih meni, da je ponudba ustrezna. Le 2,7 % ravnateljev meni, da bi le-teh lahko bilo še več.

Odgovori učiteljev so nekoliko drugačni, saj jih večina (51,2 %) meni, da je ponudba potrjenih učnih načrtov za izbirne predmete ustrezno obsežna, 45,5 % pa, da je le-ta preobsežna. Pri tem se glede na velikost šol in delovne izkušnje učiteljev niso pokazale statistično pomembne razlike (priloga 5).

Spremljanje izvajanja izbirnih predmetov

Preglednica 21: Kako spremljate izvajanje izbirnih predmetov?

Ravnatelj	število	odstotek
s hospitacijami pri pouku	30	81,1
učitelji poročajo na učiteljskih konferencah	23	62,2
učitelji izvajajo samoevalvacijo	18	48,6
spremljanje ni potrebno in se ne izvaja	0	0,0
drugače	7	18,9

Ravnatelji spremljajo izvajanje izbirnih predmetov v največji meri s hospitacijami (81,1 %), poročili učiteljev na učiteljskih konferencah (62,2 %) in preko samoevalvacije učiteljev (48,6 %). 18,9 % ravnateljev pa je navedlo še druga področja, npr. poročanje na svetu staršev, poročanje učencev, nastopi učencev, sodelovanje učencev na natečajih in tekmovanjih itd.

Težave pri izvajanju izbirnih predmetov

Preglednica 22: S katerimi težavami se srečujete pri izvajanju izbirnih predmetov?

Ravnatelji	število	odstotek
z oblikovanjem urnika	35	94,6
z zagotavljanjem kadrov	8	21,6
z oblikovanjem skupin (normativi)	24	64,9
z ocenjevanjem	2	5,4
s kombiniranim poukom	6	16,2
težav pri izvajanju nimamo	2	5,4
drugo	3	8,1

Podatki v preglednici kažejo, da so največje težave, s katerimi se ravnatelji srečujejo pri izvajanju izbirnih predmetov organizacijske, tj. povezane z oblikovanjem urnika (94,6 %) in oblikovanjem skupin – normativi (64,9 %).

Strokovno spopolnjevanje učiteljev izbirnih predmetov

Preglednica 23: Na kakšen način se učitelji izbirnih predmetov na vaši šoli strokovno spopolnjujejo?

Ravnatelji	število	odstotek
na strokovnih srečanjih študijskih skupin	25	67,6
na seminarjih za obvezne izbirne predmete	26	70,3
v okviru izobraževanj na šoli	15	40,5
strokovno spopolnjevanje učiteljev se ne izvaja	1	2,7
drugo	2	5,4

Podatki v preglednici kažejo, da se učitelji izbirnih predmetov po mnenju ravnateljev najpogosteje spopolnjujejo na seminarjih za izbirne predmete (70,3 %), na strokovnih srečanjih študijskih skupin (67,6 %) in v okviru izobraževanj na šoli (40,5 %).

Preglednica 24: Kako ste se dodatno usposabljali za poučevanje izbirnega predmeta?

Učitelji	ne		da		skupaj	
	število	odstotek	število	odstotek	število	odstotek
na strokovnih srečanjih študijskih skupin	109	52,7	98	47,3	207	100,0
na seminarjih za obvezne izbirne predmete	125	60,4	82	39,6	207	100,0
v okviru izobraževanj na šoli	186	89,9	21	10,1	207	100,0
nisem se dodatno usposabljal/a	153	73,9	54	26,1	207	100,0
drugo	160	77,3	47	22,7	207	100,0

Za poučevanje IP se je dodatno usposabljal manj kot polovica učiteljev. Najpogosteje se izobražujejo na strokovnih srečanjih študijskih skupin (47,3 %), sledijo jim seminarji za izbirne predmete (39,6 %). Pod »drugo« so navedli še: forume, izmenjavo izkušenj z drugimi učitelji, izobraževanja iz kataloga KATIS itd. (priloga 6).

Izvajanje izbirnih predmetov v 3. VIO osnovne šole

Preglednica 25: V prihodnje bi bilo po vašem mnenju najbolje:

Ravnatelji	število	odstotek
ohraniti izvajanje obveznih izbirnih predmetov v 3. VIO	22	59,5
obvezne izbirne predmete izvajati v 2. in 3. VIO	4	10,8
ukiniti izvajanje obveznih izbirnih predmetov	11	29,7
skupaj	37	100,0

Večina ravnateljev (59,9 %) meni, da bi bilo dobro, da se izvajanje izbirnih predmetov v 3. VIO ohrani tudi v prihodnje, 29,7 % pa jih meni, da bi bilo izvajanje le-teh potrebno ukiniti. Po mnenju 10,8 % ravnateljev bi se obvezni izbirni predmeti morali izvajati v 2. in 3. VIO.

Poučevanje izbirnih predmetov

Preglednica 26: Zakaj ste se odločili za poučevanje tega izbirnega predmeta (možnih je več odgovorov)?

Učitelji	ne		da		skupaj	
	število	odstotek	število	odstotek	število	odstotek
ker se vsebine navezujejo na obvezni predmet, ki ga poučujem	103	49,8	104	50,2	207	100,0
ker dopolnjujem delovno obvezo	124	59,9	83	40,1	207	100,0

ker me vsebine zanimajo	71	34,3	136	65,7	207	100,0
ker se je tako odločilo vodstvo šole	177	85,5	30	14,5	207	100,0
drugo	168	81,2	39	18,8	207	100,0

Podatki v preglednici kažejo, da se večina učiteljev odloči za poučevanje določenega IP, ker jih zanimajo vsebine (65,7 %), ker se vsebine navezujejo na obvezni predmet, ki ga poučujejo (50,2 %) in ker z njimi dopolnjujejo delovno obvezo (40,1 %). V najmanjši meri na njihovo odločitev vpliva odločitev vodstva (14,5 %). Pod »drugo« navajajo še: da se učenci naučijo praktičnih znanj, potrebnih v vsakdanjem življenju, da so ponudili učencem računalniško smer, to je edini predmet, ki ga lahko poučujem itd. (priloga 7).

Težave pri izvajanju izbirnih predmetov

Preglednica 27: Ali imate pri izvajanju izbirnega predmeta težave?

Učitelji	število	odstotek
ne	164	79,2
da	43	20,8
skupaj	207	100,0

Večina učiteljev meni, da pri izvajanju IP nima težav (79,2 %). Učitelji, ki le-te imajo, so med razlogi zanje najpogosteje navedli čas izvajanja (priloga 8). Pri tem se glede na velikost šol in delovne izkušnje učiteljev niso pokazale statistično pomembne razlike (priloga 9).

Podpora učnih načrtov izbirnih predmetov pri kakovostnem načrtovanju in izvajanju pouka

Preglednica 28: Ali menite, da vam učni načrt izbirnega predmeta omogoča kakovostno načrtovanje in izvajanje pouka?

	število	odstotek
da	176	85,0
ne	31	15,0
skupaj	207	100,0

Podatki v preglednici kažejo, da večina učiteljev meni, da jim učni načrti IP omogočajo kakovostno načrtovanje in izvajanje pouka (85 %). Med učitelji, ki so bili drugačnega mnenja, so svoj odgovor večkrat pojasnili z izjavo, da je učni načrt za njihov IP zastarel (priloga 10). Pri tem se glede na velikost šol in delovne izkušnje učiteljev niso pokazale statistično pomembne razlike (priloga 11).

Pogostost izvajanja individualizacije in diferenciacije pouka pri izbirnih predmetih

Preglednica 29: Kako pogosto izvajate individualizacijo in diferenciacijo pouka pri izbirnem predmetu?

	število	odstotek
nikoli	8	3,9
občasno	85	41,1
pogosto	91	44,0
vedno	23	11,1
skupaj	207	100,0

Tabela prikazuje, da 11,1 % učiteljev vedno izvaja individualizacijo in diferenciacijo pouka, 44 % pogosto, 41,1 % občasno in 3,9 % nikoli.

Trditve učiteljev o izbirnih predmetih, ki jih poučujejo

Preglednica 30: Koliko držijo naslednje trditve o izbirnem predmetu, ki ga poučujete:

Učitelji	število odgovorov	povprečje	standardni odklon
Vsebine in cilji izbirnega predmeta se povezujejo oz. nadgrajujejo z obveznimi predmeti.	201	3,86	0,857
Za poučevanje izbirnega predmeta sem ustrezno usposobljen/a.	201	4,50	0,729
Opremljeni standardi znanj v učnem načrtu izbirnega predmeta so ustrezni.	201	3,91	0,716
Cilji izbirnega predmeta omogočajo učencem pridobivanje novih znanj.	201	4,32	0,583
Cilji izbirnega predmeta omogočajo povezovanje vsebin različnih predmetov.	201	4,06	0,693
Vsebine in cilji izbirnega predmeta krepijo poklicne interese učencev.	201	4,01	0,790

Podatki v preglednici kažejo, da so na pet stopenjski lestvici (glej opombo 2) najvišjo stopnjo soglasja učitelji namenili trditvi, da so za *poučevanje izbirnega predmeta ustrezno usposobljeni* (4,50), sledijo ji trditve *cilji izbirnega predmeta omogočajo učencem pridobivanje novih znanj* (4,32), *cilji izbirnega predmeta omogočajo povezovanje vsebin različnih predmetov* (4,06), *vsebine in cilji izbirnega predmeta krepijo poklicne interese učencev* (4,01), *opredeljeni standardi znanj v učnem načrtu izbirnega predmeta so ustrezni* (3,91), in *vsebine in cilji izbirnega predmeta se povezujejo oz. nadgrajujejo z obveznimi predmeti* (3,86).

Uporaba didaktičnih gradiv (učbenik, delovni zvezek...) pri izbirnih predmetih

Preglednica 31: Katera didaktična gradiva (učbenik, delovni zvezek...) uporabljajo učenci pri izbirnem predmetu?

Odgovori učiteljev	število	odstotek
učbenik	21	10,4
delovni zvezek	8	4,0
učbenik in delovni zvezek	27	13,4
gradiva, ki jih pripravim oz. poiščem sam	120	59,7
drugo	25	12,4
skupaj	201	100,0

Podatki v preglednici kažejo, da učitelji didaktična gradiva najpogosteje pripravijo oz. poiščejo sami (59,7 %), redkeje pa uporabljajo učbenik in delovni zvezek (13,4 %). Pod drugo so navedli še: glasbila, gradiva za obdelavo, športne rekvizite itd. (priloga 13).

Predlogi za vsebinsko (učni načrti...) ali organizacijsko (zakonodaja...) preoblikovanje izbirnih predmetov

Med predlogi ravnateljev se večkrat pojavi želja, da bi se namesto izbirnih predmetov raje izvajala ena ura športa več na teden (priloga 14). Te predloge so izrazili na naslednji način:

Preglednica 32: Predlogi ravnateljev

Namesto obveznih izbirnih vsebin bi imeli učenci eno uro športa več in vsak bi moral biti vključen v interesno dejavnost.
Glede na to, da pri nas večina učencev po svojem interesu izbere športne aktivnosti, predlagam, da bi za eno uro na teden povečali šport (ukinili izbirne), ker smo v Evropi in trend zaposlovanja v tujini, predlagam obvezen drugi predmet v 3. triadi (pri nas starši zahtevajo nemščino), ker pa smo v dobi tehnologije, računalništva, predlagam, da se na teden učencem v 3. triadi poda 1 ura obveznega pouka računalništva.
Vrnite nazaj več rednih ur športu, tehniki, likovni umetnosti. Za dodatno izbiro naj bo le jezik kot neobvezni izbirni predmet.

Učitelji so večkrat izpostavili, da bi se drugi tuji jezik moral izvajati kot obvezni predmet, da bi bilo potrebno posodobiti učne načrte za IP (še posebej so izpostavili informacijsko opismenjevanje) in da bi se izbirni predmeti s področja šport morali preoblikovati v dodatno redno uro pouka športa (3 ure tedensko) (glej več v prilogi 15 in preglednici 33).

Preglednica 33: Predlogi učiteljev

Izbirne predmeta iz znanja računalništva je potrebno prenoviti. Vsebine in načrti so zelo zastareli. V te predmete je potrebno vključiti vsebin, ki so trenutno aktualne in za učence zanimive. Vsebine, ki se sedaj izvajajo pa vnesti v sam proces pouka v navezi z drugimi predmeti.
Izbirne predmete iz področja šport preoblikovati v dodatno redno uro pouka športa (3 ure tedensko), ker veliko učencev izbere predmete s področja športa kot izbirne. S tem bi učencem omogočili več vsebin tudi pri rednih urah
Izločiti tuje jezike od ostalih izbirnih predmetov in jih spremeniti v obvezni drugi tuji jezik, uvesti ga pred 7. razredom, v 6. razred morda, tretji tuji jezik naj bo izbirni predmet od 7. razreda dalje. V nižjih razredih pa naj bodo tuji jeziki ponujeni kot interesna dejavnost in naj se poskušajo oblikovati homogene skupine po znanju.
Menim, da bi moral biti drugi tuj jezik obvezen od 4. razreda naprej.
Nemščina - ne zgolj izbirni predmet, temveč obvezni drugi tuj jezik
Ponovna uvedba obveznega drugega tujega jezika!!!, ukinitvev izbirnih predmetov ter dodatna ura športu v razredih 6 - 9 ter eno leto vsem računalništvo, tehnika. gospodinjstvo
Posodobitev UN za vse predmete računalništva v OŠ.
Zaradi pomembnosti in pomanjkanja gibanja otrok, bi morali eno uro športnih vsebin učenci obvezno izbrati.
2. tuj jezik sploh ne bi smel biti izbirni predmet. Moral bi biti obvezen od 4. razreda naprej Drugi tuji jezik kot obvezni predmet.

4.4 Preverjanje 4. cilja

4. CILJ: preveriti potrebo po združevanju vsebin posameznih predmetov in s tem omogočiti zmanjševanje števila izbirnih predmetov.

Ponudba potrjenih učnih načrtov za IP

Preglednica 34: Za izbirne predmete je na voljo preko 70 potrjenih učnih načrtov. Za tako ponudbo menite, da je:

Ravnateljji	število	odstotek
premalo obsežna	1	2,7
ustrezno obsežna	13	35,1
preveč obsežna	23	62,2
skupaj	37	100,0

Podatki v preglednici kažejo, da večina ravnateljev meni, da je ponudba učnih načrtov za IP preobsežna (62,2 %), 35,1 % pa jih meni, da je ustrezna.

Preglednica 35: Ocenite, v kolikšni meri se strinjate z naslednjimi trditvami o izbirnih predmetih:

Ravnateljji	do 400 učencev (n=19)	401 in več učencev (n=18)	skupaj (n=37)
Pri nekaterih izbirnih predmetih se vsebine in cilji med seboj povezujejo, zato bi jih lahko združili v širše predmetno področje.	4,05	3,72	3,89
Nekatere izbirne predmete bi lahko uvrstili med interesne dejavnosti.	3,89	4,17	4,03
Vsebino nekaterih izbirnih predmetov bi lahko vključili k obveznim predmetom.	3,68	3,94	3,81
Nekatere izbirne predmete bi lahko izvajali kot neobvezne izbirne predmete.	3,11	2,50	2,81
Učne načrte za izbirne predmete bi morali posodobiti.	3,37	3,67	3,51

Podatki v preglednici kažejo, da so ravnateljji na petstopenjski lestvici (glej pripombo 2) najvišjo stopnjo soglasja (4,05) dodelili trditvi *pri nekaterih izbirnih predmetih se vsebine in cilji med seboj povezujejo, zato bi jih lahko združili v širše predmetno področje*, (3,98) pa trditvi *nekatero izbirno predmete bi lahko uvrstili med interesne dejavnosti*. Sledijo jim: *vsebino nekaterih izbirnih predmetov bi lahko vključili k obveznim predmetom* (3,68), *učne načrte za izbirne predmete bi morali posodobiti* (3,37) in *nekatero izbirno predmete bi lahko izvajali kot neobvezne izbirne predmete* (3,11).

4.5 Preverjanje 5. cilja

5. CILJ: ugotoviti, kaj o izbirnih predmetih menijo učitelji in starši učencev.

Mnenje o izbirnih predmetih

Preglednica 36: Ocenite, v kolikšni meri se strinjate z naslednjimi trditvami o obveznih izbirnih predmetih:

Učitelji	število odgovorov	povprečje	standardni odklon
Izbirni predmeti povečajo obremenjenost učencev v 3. VIO.	209	3,00	1,203
Učenci so pri izbirnih predmetih bolj motivirani kot pri obveznih predmetih.	209	3,61	1,074
Izbirni predmeti omogočajo poglobljanje in širjenje znanja, pridobljenega pri obveznih predmetih.	209	3,94	0,908
Izbirni predmeti omogočajo povezovanje znanja, pridobljenega pri obveznih predmetih.	209	4,01	0,843
Izbirni predmeti omogočajo zadovoljitev interesov učencev.	209	4,16	0,804
Izbirni predmeti pomembno bogatijo ponudbo obveznega programa osnovne šole.	209	4,25	0,917

Podatki v preglednici kažejo, da so učitelji na petstopenjski lestvici najvišjo stopnjo soglasja (4,25) namenili področju *izbirni predmeti pomembno bogatijo ponudbo obveznega programa osnovne šole*. Sledijo mu področja *izbirni predmeti omogočajo zadovoljitev interesov učencev* (4,16) in *izbirni predmeti omogočajo povezovanje znanja, pridobljenega pri obveznih predmetih* (4,01). Najnižjo stopnjo soglasja so namenili trditvi *izbirni predmeti povečajo obremenjenost učencev v 3. VIO* (3,00). Statistično pomembnih razlik v mnenjih učiteljev ni.

Predlogi učiteljev za vsebinsko (učni načrti...) ali organizacijsko (zakonodaja...) preoblikovanje izbirnih predmetov

Učitelji so v svojih predlogih (priloga 15), tako kot ravnatelji, večkrat zapisali (3 x), da bi bilo smiselno, da bi učenci namesto IP imeli eno uro športa več v predmetniku. Poleg tega so bili mnenja, da bi morala biti predmeta informacijsko opismenjevanje in drugi tuji jezik obvezna. Večkrat so opozorili tudi na učni načrt za informacijsko opismenjevanje, ki je po njihovem mnenju zastarel in bi ga bilo potrebno posodobiti.

Mnenja staršev o izbirnih predmetih glede števila ur pouka

Preglednica 37: Število ur pouka izbirnih predmetov, ki jih ima vaš otrok na urniku, se vam zdi:

Starši	7. razred		8. razred		9. razred		Skupaj	
	število	odstotek	število	odstotek	število	odstotek	število	odstotek
premajhno	5	8,9%	3	5,5%	1	4,2%	9	6,7%
ustrezno	50	89,3%	47	85,5%	21	87,5%	118	87,4%
preveliko	1	1,8%	5	9,1%	2	8,3%	8	5,9%
skupaj	56	100,0%	55	100,0%	24	100,0%	135	100,0%

$\chi^2=3,607$, sig.=0,462.

Podatki v preglednici kažejo, da večina staršev učencev 7., 8. in 9. r., ki smo jih anketirali, meni, da je število ur pouka izbirnih predmetov, ki jih imajo njihovi otroci ustrezno (87,4%). Statistično pomembnih razlik v mnenjih staršev po razredih ni.

Preglednica 38: Kako ocenjujete ponudbo izbirnih predmetov na šoli:

Starši	7. razred		8. razred		9. razred		skupaj	
	število	odstotek	število	odstotek	število	odstotek	število	odstotek
je premajhna	15	26,8%	9	16,7%	3	13,6%	27	20,5%
je ustrezna	38	67,9%	43	79,6%	17	77,3%	98	74,2%
je prevelika	3	5,4%	2	3,7%	2	9,1%	7	5,3%
skupaj	56	100,0%	54	100,0%	22	100,0%	132	100,0%

$\chi^2=3,378$, sig.=0,497.

Podatki v preglednici kažejo, da večina staršev učencev 7., 8. in 9. r., ki smo jih anketirali, meni, da je ponudba izbirnih predmetov, ki jih imajo njihovi otroci ustrezna (74,2%). 20,5 % pa jih meni, da je le-ta premajhna. Statistično pomembnih razlik ni.

Preglednica 39: Ali vas pri izvajanju izbirnih predmetov kaj moti?

Starši	7. razred		8. razred		9. razred		skupaj	
	število	odstotek	število	odstotek	število	odstotek	število	odstotek
ne	43	76,8%	44	81,5%	16	72,7%	103	78,0%
da	13	23,2%	10	18,5%	6	27,3%	29	22,0%
skupaj	56	100,0%	54	100,0%	22	100,0%	132	100,0%

$\chi^2=0,787$, sig.=0,675.

Podatki v preglednici kažejo, da je večina staršev učencev 7., 8. in 9. r., ki smo jih anketirali, z izvajanjem izbirnih predmetov zadovoljna, pri čemer pa bi veljalo opozoriti na izjavo starša, ki je zapisal sledeče: »Če prav vem, bi morale predmet Verstva in etika ponuditi vse šole kot obvezno izbirno možnost; naša šola ga ne ponudi!« (priloga 19).

5. SKLEPI

Ponudba in izbira izbirnih predmetov

Analiza izvajanja IP v osnovni šoli kaže, da šole svojim učencem največkrat ponudijo naslednje IP: likovno snovanje, nemščino, urejanje besedil, verstvo in etiko (ponudba tega predmeta je po zakonu nujna), obdelavo gradiv (les), sodobno pripravo hrane in šport za sprostitev. Najredkeje pa filozofijo za otroke, kmetijska dela, ljudske plese, poskuse v kemiji, informacijsko opismenjevanje, robotiko v tehniki, ruščino, šah, vzgojo za medije in sodobno kmetijstvo.

Vse šole izpolnjujejo zakonsko določbo prvega dela drugega odstavka 17. člena Zakona o osnovni šoli (Uradni list RS, št. 102/2007), ki zadeva ponudbo najmanj treh naravoslovno-tehničnih IP, realizacija drugega dela odstavka, ki zadeva ponudbo IP iz družboslovno-humanističnega sklopa, pa ni dosledna. Vse OŠ so namreč dolžne v okviru družboslovno-humanističnega sklopa ponuditi pouk tujega jezika, nekonfesionalni pouk o verstvih in etiki ter pouk retorike. **To določbo v vzorcu anketiranih za tuji jezik izpolnjuje 89,2 % šol, za verstvo in etiko 81,1 % in retoriko zgolj 10,8 %, s čimer se krši zakon.** To zahteva nadaljnje preverjanje razlogov.

Med najpogosteje izvajanimi IP so nemščina, likovno snovanje in šport za sprostitev. Sledijo jim sodobna priprava hrane, obdelava gradiv: les, urejanje besedil in izbrani šport. Med najredkeje izvajanimi IP so tisti predmeti, ki jih šole tudi najredkeje ponudijo, npr. matematične delavnice, obdelava gradiv: kovine, okoljska vzgoja, računalniška omrežja, vzgoja za medije: radio/TV, astronomija, italijanščina, kaj nam govorijo umetnine itd. Pri tem ugotavljamo, da je na večjih šolah ponudba IP bogatejša tudi do 4 IP.

Anketiranci menijo, da je število ur, ki je na razpolago za IP, primerno in da so IP potrebni, med tem ko za neobvezne izbirne predmete (NIP) niso enakega mnenja.

Učna uspešnost učencev pri izbirnih predmetih

Večina anketiranih učiteljev in staršev meni, da je prav, da so učenci pri izbirnih predmetih ocenjeni. Učitelji najpogosteje preverjajo in ocenjujejo praktične izdelke učencev, redkeje se poslužujejo ustnega in še manj pisnega preverjanja in ocenjevanja.

Učenci so v večini zadovoljni z ocenami, ki jih pridobijo pri izbirnih predmetih. Zadovoljstvo je še večje pri učencih 9. razreda (nad 90 %) kot pri učencih 8. razreda.

Nevralgična področja pri izvajanju izbirnih predmetov

Pri oblikovanju ponudbe IP ravnatelji v največji meri upoštevajo interese učencev, kadrovske in druge pogoje ter predloge šolskega strokovnega aktiva. Po mnenju večine ravnateljev je ponudba potrjenih učnih načrtov za izbirne predmete preobsežna, mnenje večine učiteljev (nad 50 %) pa je, da je le-ta ustrezno obsežna.

Ravnatelji spremljajo izvajanje izbirnih predmetov v največji meri s hospitacijami in s pomočjo poročil učiteljev na učiteljskih konferencah. Največje težave, s katerimi se ravnatelji srečujejo pri izvajanju izbirnih predmetov, so povezane z oblikovanjem urnika in oblikovanjem skupin –

normativi. Zaradi majhnega števila učencev in njihovih razpršenih interesov morajo pouk IP pogosto izvajati v kombiniranih oddelkih.

Glede na visok odstotek skupin učencev dveh ali treh generacij se učna diferenciacija in individualizacija vsaj v polovici oddelkov preredko izvajata.

Večina učiteljev se je odločila za poučevanje določenega IP, ker jih zanimajo vsebine, ker se vsebine navezujejo na obvezni predmet, ki ga poučujejo in ker z njimi dopolnjujejo delovno obvezo. Večina jih meni, da so za poučevanje izbirnega predmeta ustrezno usposobljeni, pri čemer didaktična gradiva najpogosteje pripravijo oz. poiščejo sami.

Možnosti združevanja vsebin posameznih predmetov in s tem zmanjševanje števila izbirnih predmetov

Večina ravnateljev meni, da je ponudba učnih načrtov za IP preobsežna. Po njihovem mnenju bi nekatere IP lahko uvrstili med interesne dejavnosti, nekatere, kjer se vsebine in cilji med seboj povezujejo, združili v širše predmetno področje, IP za tuj jezik pa bi vključili k obveznim predmetom. Pojavljajo se tudi predlogi po umestitvi novega predmeta računalništvo med izbirne ali celo obvezne predmete.

Kot smo na posameznih mestih že izpostavili, tudi tu ponovno poudarjamo, se je med predlogi ravnateljev za vsebinsko (učni načrti...) ali organizacijsko (zakonodaja...) preoblikovanje izbirnih predmetov večkrat pojavila želja, da bi se namesto obstoječih izbirnih predmetov s področja športa raje izvajala tedensko ena ura športa več v okviru obveznih predmetov in da bi se tudi drugi tuji jezik izvajal kot obvezni predmet.

Menja učiteljev in staršev učencev o IP

Večina učiteljev je mnenja, da IP pomembno bogatijo ponudbo obveznega programa osnovne šole. Enako kot ravnatelji, so tudi učitelji v svojih predlogih večkrat zapisali, da bi bilo smiselno, da bi imeli učenci namesto IP s področja športa eno uro športa več v okviru obveznih predmetov. Poleg tega so menili, da bi morala biti tudi drugi tuji jezik in predmet s področja računalništva obvezna. Večkrat so opozorili tudi na učni načrt za informacijsko opismenjevanje, ki je po njihovem mnenju zastarel in bi ga bilo potrebno posodobiti.

Večina staršev meni, da sta število ur pouka in ponudba IP, ki jih imajo njihovi otroci ustrezna, prav tako so zadovoljni z izvajanjem le-teh. Pri tem pa velja opozoriti na izjavo starša, ki je zapisal sledeče: »Če prav vem, bi morale predmet verstva in etika ponuditi vse šole kot obvezno izbirno možnost; naša šola ga ne ponudi!«.

Anketiranci so bili mnenja, da je obseg ur za IP ustrezen.

6. PREDLAGANE SPREMEMBE

Ponudba in izbira IP

Empirične ugotovitve kažejo, da šole v največjem številu ponudijo in učenci tudi najpogosteje izberejo izbirne predmete s področja jezika in športa (šport za sprostitev, izbrani šport, šport za zdravje), kar kaže na množično potrebo učencev po gibanju. Zato bi morda veljalo ponovno preučiti in primerjati delež ur med posameznimi obveznimi predmeti in predmetnimi področji obveznega programa osnovne šole ter razmisliti o možnostih za povečanje ur športa in umestitvi drugega tujega jezika v predmetnik (obvezni predmeti).

Tudi za nekatere druge IP so anketiranci izrazili, da bi bilo bolje, da bi jih umestili med interesne dejavnosti.

Posodobitev učnih načrtov za izbirne predmete

Predlagamo posodobitev učnih načrtov za izbirne predmete, usklajeno z *Izhodišči in smernicami za posodabljanje učnih načrtov obveznih predmetov v osnovni šoli* (2011), na kar so opozorili mnogi anketirani učitelji (informacijsko opismenjevanje in nemščina).

7. VIRI

Sardoč, M. (2004). Medpredmetno povezovanje vzgojno-izobraževalnega procesa v 9-letni osnovni šoli. Ljubljana: Pedagoški inštitut. Pridobljeno 24. 12. 2016, s http://www.mss.gov.si/fileadmin/mss.gov.si/pageuploads/podrocje/razvoj_solstva/evalvacija/2002/_1_naslovna_stran_povzetek_kazalo.pdf.

Zajc S. idr. (2007). Analiza izvajanja izbirnih predmetov in priprava predloga koncepta izbirnih predmetov. (Neobjavljeno gradivo.)

Zakon o osnovni šoli (Uradni list RS, št. 81/06 – uradno prečiščeno besedilo, 102/07, 107/10, 87/11, 40/12 – ZUJF, 63/13 in 46/16 – ZOFVI-K)

Neuradno prečiščeno besedilo Zakona o osnovni šoli obsega:

- Zakon o osnovni šoli – ZOsn (Uradni list RS, št. 12/96 z dne 29. 2. 1996),
- Zakon o spremembah zakona o osnovni šoli – ZOsn-A (Uradni list RS, št. 33/97 z dne 6. 6. 1997),
- Zakon o spremembah in dopolnitvah zakona o osnovni šoli – ZOsn-B (Uradni list RS, št. 59/01 z dne 19. 7. 2001),
- Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o osnovni šoli – ZOsn-C (Uradni list RS, št. 71/04 z dne 30. 6. 2004),
- Zakon o osnovni šoli – uradno prečiščeno besedilo – ZOsn-UPB1 (Uradni list RS, št. 23/05 z dne 10. 3. 2005),
- Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o osnovni šoli – ZOsn-D (Uradni list RS, št. 53/05 z dne 31. 5. 2005),
- Zakon o osnovni šoli – uradno prečiščeno besedilo – ZOsn-UPB2 (Uradni list RS, št. 70/05 z dne 26. 7. 2005),
- Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o osnovni šoli – ZOsn-E (Uradni list RS, št. 60/06 z dne 9. 6. 2006),
- Zakon o osnovni šoli – uradno prečiščeno besedilo – ZOsn-UPB3 (Uradni list RS, št. 81/06 z dne 31. 7. 2006),
- Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o osnovni šoli – ZOsn-F (Uradni list RS, št. 102/07 z dne 9. 11. 2007),
- Zakon o spremembi Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o osnovni šoli – ZOsn-G (Uradni list RS, št. 107/10 z dne 29. 12. 2010),
- Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o osnovni šoli – ZOsn-H (Uradni list RS, št. 87/11 z dne 2. 11. 2011),
- Zakon za uravnoteženje javnih financ – ZUJF (Uradni list RS, št. 40/12 z dne 30. 5. 2012),
- Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o osnovni šoli – ZOsn-I (Uradni list RS, št. 63/13 z dne 26. 7. 2013),
- Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja – ZOFVI-L (Uradni list RS, št. 46/16 z dne 30. 6. 2016).

Zakon o osnovni šoli (ZOsn), (2007), Uradni list RS št. 102/2007.

8. PRILOGE

Priloga 1:

Ponudba in izvedba IP za 8. in 9. razred

Katere obvezne izbirne predmete ste v tem šolskem letu ponudili učencem v 8. razredu?

predmet	število	odstotek šol
Nemščina	35	94,6
Likovno snovanje	33	89,2
Verstva in etika	30	81,1
Multimedija	27	73,0
Poskusi v kemiji	27	73,0
Šport za zdravje	24	64,9
Multimedija	23	62,2
Gledališki klub	21	56,8
Šolsko novinarstvo	21	56,8
Obdelava gradiv: les	19	51,4
Turistična vzgoja	19	51,4
Izbrani šport	18	48,6
Sodobna priprava hrane	16	43,2
Šport za sprostitev	16	43,2
Obdelava gradiv: umetne snovi	14	37,8
Življenje človeka na Zemlji	13	35,1
Ansambelska igra	12	32,4
Literarni klub	10	27,0
Načini prehranjevanja	10	27,0
Sonce, luna in zemlja	10	27,0
Daljnogledi in planeti	9	24,3
Matematične delavnice	9	24,3
Organizmi v naravi in umetnem okolju	8	21,6
Rastline in človek	8	21,6
Robotika v tehniki	8	21,6
Filozofija za otroke: Etična raziskovanja	7	18,9
Francoščina	7	18,9
Glasbeni projekt	7	18,9
Računalniška omrežja	7	18,9
Španščina	7	18,9
Glasbena dela	6	16,2
Urejanje besedil	6	16,2
Vzgoja za medije: televizija (Televizija)	6	16,2
Italijanščina	5	13,5
Logika	5	13,5
Obdelava gradiv: kovine	5	13,5
Okoljska vzgoja	5	13,5
Ples	5	13,5
Raziskovanje organizmov v domači okolici	5	13,5
Retorika	5	13,5
Risanje v geometriji in tehniki	5	13,5
Varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami	5	13,5
Vzgoja za medije: tisk (Tisk)	5	13,5
Drugo (N2N, ONO, OTK, ROK)	4	10,8
Odkrivajmo preteklost mojega kraja	4	10,8

Elektrotehnika	3	8,1
Projekti iz fizike in ekologije	3	8,1
Vzgoja za medije: radio (Radio)	3	8,1
Hrvaščina	2	5,4
Kaj nam govorijo umetnine	2	5,4
Ljudski plesi	2	5,4
Obdelava gradiv	2	5,4
Ruščina	2	5,4
Sodobno kmetijstvo	2	5,4
Šahovsko kombiniranje	2	5,4
Vezenje	2	5,4
Vzgoja za medije	2	5,4
Zvezde in vesolje	2	5,4
Življenje, upodobljeno v umetnosti	2	5,4
Astronomija	1	2,7
Etnologija	1	2,7
Filozofija za otroke	1	2,7
Filozofija za otroke: Kritično mišljenje	1	2,7
Kemija v okolju	1	2,7
Klekljanje	1	2,7
Računalništvo	1	2,7
Raziskovanje domače okolice	1	2,7
Slikarski, marjetični in gobelinski vbodi	1	2,7
Srbščina	1	2,7
Starinski in družabni plesi	1	2,7
Šah	1	2,7

Katere obvezne izbirne predmete izvajate v tem šolskem letu v 8. razredu?

predmet	število	odstotek šol
Nemščina	30	81,1
Likovno snovanje	26	70,3
Šport za zdravje	22	59,5
Multimedija	20	54,1
Poskusi v kemiji	15	40,5
Izbrani šport	14	37,8
Šport za sprostitev	14	37,8
Obdelava gradiv: les	13	35,1
Gledališki klub	11	29,7
Sodobna priprava hrane	11	29,7
Šolsko novinarstvo	9	24,3
Načini prehranjevanja	8	21,6
Daljnogledi in planeti	7	18,9
Organizmi v naravi in umetnem okolju	7	18,9
Ansambelska igra	6	16,2
Obdelava gradiv: umetne snovi	6	16,2
Francoščina	5	13,5
Glasbeni projekt	5	13,5
Španščina	5	13,5
Turistična vzgoja	5	13,5
Računalniška omrežja	4	10,8
Elektrotehnika	3	8,1
Matematične delavnice	3	8,1
Obdelava gradiv: kovine	3	8,1
Rastline in človek	3	8,1
Robotika v tehniki	3	8,1

Urejanje besedil	3	8,1
Drugo (N2N, ROK)	2	5,4
Obdelava gradiv	2	5,4
Okoljska vzgoja	2	5,4
Šahovsko kombiniranje	2	5,4
Vzgoja za medije: radio	2	5,4
Vzgoja za medije: televizija	2	5,4
Astronomija	1	2,7
Elektronika z robotiko	1	2,7
Filozofija za otroke: Etična raziskovanja	1	2,7
Glasbena dela	1	2,7
Italijanščina	1	2,7
Kaj nam govorijo umetnine	1	2,7
Klekljanje	1	2,7
Kmetijska dela	1	2,7
Logika	1	2,7
Odkrivajmo preteklost mojega kraja	1	2,7
Ples	1	2,7
Računalništvo	1	2,7
Raziskovanje organizmov v domači okolici	1	2,7
Retorika	1	2,7
Risanje v geometriji in tehniki	1	2,7
Sonce, Luna in Zemlja	1	2,7
Varstvo pred naravnimi nesrečami	1	2,7
Verstva in etika	1	2,7
Zvezde in vesolje	1	2,7

Katere obvezne izbirne predmete ste v tem šolskem letu ponudili učencem v 9. razredu?

predmet	število	odstotek šol
Likovno snovanje	34	91,9
Retorika	30	81,1
Verstva in etika	30	81,1
Izbrani šport	29	78,4
Nemščina	29	78,4
Računalniška omrežja	27	73,0
Gledališki klub	18	48,6
obdelava gradiv: les	18	48,6
Poskusi v kemiji	18	48,6
Šport za zdravje	18	48,6
Turistična vzgoja	18	48,6
Šolsko novinarstvo	15	40,5
Načini prehranjevanja	12	32,4
Sodobna priprava hrane	12	32,4
Literarni klub	11	29,7
Šport za sprostitev	10	27,0
Ansambelska igra	9	24,3
Francoščina	9	24,3
Glasbeni projekt	8	21,6
Kemija v življenju	8	21,6
Obdelava gradiv: kovine	8	21,6
Obdelava gradiv: umetne snovi	8	21,6
Rastline in človek	8	21,6
Raziskovanje domačega kraja	8	21,6
Sonce, Luna in Zemlja	8	21,6
Filozofija za otroke: Jaz in drugi	7	18,9
Matematične delavnice	7	18,9
Daljnogledi in planeti	6	16,2

Glasbena dela	6	16,2
Multimedija	6	16,2
Organizmi v naravi in umetnem okolju	6	16,2
Ples	6	16,2
Španščina	6	16,2
Varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami	6	16,2
Genetika	5	13,5
Italijanščina	5	13,5
Okoljska vzgoja	5	13,5
Risanje v geometriji in tehniki	5	13,5
Robotika v tehniki	5	13,5
Vzgoja za medije - televizija	5	13,5
Drugo (IPO, N2N, OTK, ROK)	4	10,8
Elektrotehnika	4	10,8
Logika	4	10,8
Urejanje besedil	4	10,8
Vzgoja za medije: radio	4	10,8
Vzgoja za medije: tisk	4	10,8
Kaj nam govorijo umetnine	3	8,1
Kemija v okolju	3	8,1
Projekti iz fizike in ekologije	3	8,1
Raziskovanje organizmov v domači okolici	3	8,1
Starinski in družabni plesi	3	8,1
Zvezde in vesolje	3	8,1
Državljska kultura	2	5,4
Elektronika z robotiko	2	5,4
Hrvaščina	2	5,4
Informacijsko opismenjevanje	2	5,4
Obdelava gradiv	2	5,4
Oblika in slog	2	5,4
Raziskovanje domače okolice	2	5,4
Vzgoja za medije	2	5,4
Življenje, upodobljeno v umetnosti	2	5,4
Angleško vezenje in rišelj vezenje	1	2,7
Astronomija	1	2,7
Čebelarstvo	1	2,7
Filozofija za otroke	1	2,7
Filozofija za otroke: Kritično mišljenje	1	2,7
Klekljanje	1	2,7
Kmetijsko gospodarstvo	1	2,7
Ljudski plesi	1	2,7
Odkrivajmo preteklost svojega kraja	1	2,7
Projekti iz fizike in tehnike	1	2,7
Računalništvo	1	2,7
Ruščina	1	2,7
Sodobno kmetijstvo	1	2,7
Srbščina	1	2,7
Šah	1	2,7
Šahovske strategije	1	2,7
Vezenje	1	2,7

Katere obvezne izbirne predmete izvajate v tem šolskem letu v 9. razredu?

predmet	število	odstotek šol
Likovno snovanje	27	73,0
Izbrani šport	23	62,2
Nemščina	23	62,2
Računalniška omrežja	22	59,5

Šport za zdravje	18	48,6
Obdelava gradiv: les	12	32,4
Gledališki klub	11	29,7
Poskusi v kemiji	11	29,7
Načini prehranjevanja	9	24,3
Šport za sprostitev	9	24,3
Francoščina	8	21,6
Sodobna priprava hrane	8	21,6
Glasbeni projekt	7	18,9
Kemija v življenju	7	18,9
Retorika	7	18,9
Genetika	5	13,5
Obdelava gradiv: kovine	5	13,5
Organizmi v naravi in umetnem okolju	5	13,5
Šolsko novinarstvo	5	13,5
Španščina	5	13,5
Turistična vzgoja	5	13,5
Ansambelska igra	4	10,8
Multimedija	4	10,8
Daljnogledi in planeti	3	8,1
Elektrotehnika z robotiko	3	8,1
Filozofija za otroke: Jaz in drugi	3	8,1
Rastline in človek	3	8,1
Elektrotehnika	2	5,4
Glasbena dela	2	5,4
Italijanščina	2	5,4
Kaj nam govorijo umetnine	2	5,4
Obdelava gradiv: umetne snovi	2	5,4
Okoljska vzgoja	2	5,4
Robotika v tehniki	2	5,4
Starinski in družabni plesi	2	5,4
Urejanje besedil	2	5,4
Vzgoja za medije: radio	2	5,4
Vzgoja za medije: televizija	2	5,4
Astronomija	1	2,7
Drugo (ROK)	1	2,7
Kmetijsko gospodarstvo	1	2,7
Literarni klub	1	2,7
Matematične delavnice	1	2,7
Računalništvo	1	2,7
Raziskovanje domače okolice	1	2,7
Raziskovanje domačega kraja in varstvo njegovega okolja	1	2,7
Raziskovanje organizmov v domači okolici	1	2,7
Risanje v geometriji in tehniki	1	2,7
Ruščina	1	2,7
Sonce, luna in zvezde	1	2,7
Varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami	1	2,7
Verstva in etika	1	2,7
Zvezde in vesolje	1	2,7
Življenje, upodobljeno v umetnosti	1	2,7

Priloga 2

Ali so med ponujenimi izbirnimi predmeti taki, ki jih ponujate več let, a jih učenci ne izberejo?

	število	odstotek
ne	7	18,9
da	30	81,1
skupaj	37	100,0

Navedeni predmeti:

predmet	število	odstotek šol
Verstva in etika	26	70,3
Retorika	14	37,8
Filozofija za otroke	3	8,1
Filozofija za otroke: Kritično mišljenje	3	8,1
Matematična delavnica	3	8,1
Filozofija za otroke: Etična raziskovanja	2	5,4
Likovno snovanje	2	5,4
Projekti iz fizike in ekologije	2	5,4
Šolsko novinarstvo	2	5,4
Turistična vzgoja	2	5,4
Varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami	2	5,4
Državljska kultura	1	2,7
Francoščina	1	2,7
Francoščina	1	2,7
Glasbeni projekti	1	2,7
Gledališki klub	1	2,7
Hrvaščina	1	2,7
Informacijsko opismenjevanje	1	2,7
Ples	1	2,7
Projekti iz fizike in tehnike	1	2,7
Raziskovanje organizmov v domači okolici	1	2,7
Srbščina	1	2,7
Šah	1	2,7
Vzgoja za medije	1	2,7
Vzgoja za medije: tisk	1	2,7
Življenje človeka na zemlji	1	2,7
Logika	1	2,7

Priloga 3

Ali so med izbirnimi predmeti taki, ki bi jih učenci želeli obiskovati, pa jih ne morete izvesti?

	število	odstotek
ne	35	94,6
da	2	5,4
skupaj	37	100,0

Navedbi pod »da«:

navedba	število
neobvezni izbirni španščina	1
vsako leto nekaj predmetov	1

Če ste odgovorili z da, kateri so razlogi za neizvedbo obveznega izbirnega predmeta, ki so ga želeli učenci?

navedba	število
prijavilo se je premajhno število učencev	2
neustrezni kadrovski in drugi pogoji na šoli	1
obvezni izbirni predmet ni del ustaljene ponudbe šole	0
drugo: »omejeni smo na oblikovanje skupin«	1

Priloga 4

Razlike glede na velikost šole: interesi učencev

velikost šole (število učencev)	sploh nismo upoštevali		upoštevali smo v manjši meri		upoštevali smo v veliki meri		skupaj	
	število	odstotek	število	odstotek	število	odstotek	število	odstotek
do 400 učencev	1	1,0%	11	11,1%	87	87,9%	99	100,0%
401 in več učencev	2	1,8%	13	11,8%	95	86,4%	110	100,0%
skupaj	3	1,4%	24	11,5%	182	87,1%	209	100,0%

$X^2 = 0,273$; sig. = 0,872

Razlike glede na delovne izkušnje učitelja/učiteljice: interesi učencev

delovne izkušnje učitelja/učiteljice	sploh nismo upoštevali		upoštevali smo v manjši meri		upoštevali smo v veliki meri		skupaj	
	število	odstotek	število	odstotek	število	odstotek	število	odstotek
do 20 let	3	2,5%	13	10,7%	105	86,8%	121	100,0%
21 ali več let	0	0,0%	11	12,5%	77	87,5%	88	100,0%
skupaj	3	1,4%	24	11,5%	182	87,1%	209	100,0%

$X^2 = 2,322$; sig. = 0,313

Razlike glede na velikost šole: kadrovski in drugi pogoji na šoli

velikost šole (število učencev)	sploh nismo upoštevali		upoštevali smo v manjši meri		upoštevali smo v veliki meri		skupaj	
	število	odstotek	število	odstotek	število	odstotek	število	odstotek
do 400 učencev	2	2,0%	25	25,3%	72	72,7%	99	100,0%
401 in več učencev	2	1,8%	22	20,0%	86	78,2%	110	100,0%
skupaj	4	1,9%	47	22,5%	158	75,6%	209	100,0%

$X^2 = 0,855$; sig. = 0,652

Razlike glede na delovne izkušnje učitelja/učiteljice: kadrovski in drugi pogoji na šoli

delovne izkušnje učitelja/učiteljice	sploh nismo upoštevali		upoštevali smo v manjši meri		upoštevali smo v veliki meri		skupaj	
	število	odstotek	število	odstotek	število	odstotek	število	odstotek
do 20 let	4	3,3%	23	19,0%	94	77,7%	121	100,0%
21 ali več let	0	0,0%	24	27,3%	64	72,7%	88	100,0%
skupaj	4	1,9%	47	22,5%	158	75,6%	209	100,0%

$X^2 = 4,622$; sig. = 0,099

Razlike glede na velikost šole: ustaljena ponudba OIP na šoli

velikost šole (število učencev)	sploh nismo upoštevali		upoštevali smo v manjši meri		upoštevali smo v veliki meri		skupaj	
	število	odstotek	število	odstotek	število	odstotek	število	odstotek
do 400 učencev	5	5,1%	35	35,4%	59	59,6%	99	100,0%
401 in več učencev	2	1,8%	36	32,7%	72	65,5%	110	100,0%
skupaj	7	3,3%	71	34,0%	131	62,7%	209	100,0%

$X^2 = 2,017$; sig. = 0,365

Razlike glede na delovne izkušnje učitelja/učiteljice: ustaljena ponudba OIP na šoli

delovne izkušnje učitelja/učiteljice	sploh nismo upoštevali		upoštevali smo v manjši meri		upoštevali smo v veliki meri		skupaj	
	število	odstotek	število	odstotek	število	odstotek	število	odstotek
do 20 let	7	5,8%	36	29,8%	78	64,5%	121	100,0%
21 ali več let	0	0,0%	35	39,8%	53	60,2%	88	100,0%
skupaj	7	3,3%	71	34,0%	131	62,7%	209	100,0%

$X^2 = 6,743$; sig. = 0,034

Priloga 5

Razlike glede na velikost šole:

velikost šole (število učencev)	premalo obsežna		ustrezno obsežna		preveč obsežna		skupaj	
	število	odstotek	število	odstotek	število	odstotek	število	odstotek
do 400 učencev	2	2,0%	52	52,5%	45	45,5%	99	100,0%
401 in več učencev	5	4,5%	55	50,0%	50	45,5%	110	100,0%
skupaj	7	3,3%	107	51,2%	95	45,5%	209	100,0%

$\chi^2 = 1,057$; sig. = 0,589

Razlike glede na delovne izkušnje učitelja/učiteljice:

delovne izkušnje učitelja/učiteljice	sploh nismo upoštevali		upoštevali smo v manjši meri		upoštevali smo v veliki meri		skupaj	
	število	odstotek	število	odstotek	število	odstotek	število	odstotek
do 20 let	6	5,0%	61	50,4%	54	44,6%	121	100,0%
21 ali več let	1	1,1%	46	52,3%	41	46,6%	88	100,0%
skupaj	7	3,3%	107	51,2%	95	45,5%	209	100,0%

$\chi^2 = 2,300$; sig. = 0,317

Priloga 6

Vpisi pod drugo:

	število
forumi in neformalna izobraževanja, razgovori s kolegi	1
imam izobrazbo za poučevanje tujega jezika	1
izmenjava izkušenj z drugimi učitelji, ki poučujejo ta izbirni predmet	1
katalog KATIS	1
Ko so potekala izobraževanja za OIV sem delal še na srednji šoli, drugače bi se seminarjev udeležila	1
kot geograf se ukvarjam z okoljsko problematiko	1
kuharske delavnice	1
lastno raziskovanje in izobraževanje	1
lastno usposabljanje	1
na praktičnih delavnicah, na katere se prijavim glede na moje potrebe po določenih znanjih in so organizirane izven srečanja študijskih skupin ali šole-jih tudi sama financiram	1
na radiu	1
na seminarjih Goethe instituta	1
največ samoizobraževanja	1
neprestano se izpopolnjujem, študiram in preizkušam različne likovne tehnike, materiale in področja...	2
Nisem imel možnosti	1
opravila vse seminarje SDCO, Orffova elementarna glasbeno gibna vzgoja	1
osebne izkušnje	1
po lastnih izkušnjah in dogovorih z učenci, kar bi bilo vsem zanimivo da počnemo	1
podiplomski študij	1
prebiranje strokovne literature	1
predavanja, konference ipd.	1
s prebiranjem dodatne strokovne literature	1
samo izobraževanje in raziskovanje	1
Samoiniciativno branje literature	1
Samoiniciativno usvajanje	1
samoizobraževanje	4

samostojni študij literature	1
sem po izobrazbi prof. ang. in poučujem ang. kot izbirni predmet	1
sem že usposobljena	1
Seminarji	1
seminarji na fakulteti	1
seminarji, delavnice	1
seminarji, delavnice pri društvu	1
seminarji, samoizobraževanje, obiski razstav...	1
skozi vseživljenjsko prakso	1
Študij na fakulteti	1
tečaji in delavnice	1
usposabljala sem se v okviru študija za poučevanje tehnične vzgoje oz. sedaj imenovane tehnike in tehnologije	1
v okviru izobraževanja, ki sem ga našla	1
V okviru študija.	1
v preteklosti v projektih Partnerstvo fakultet in šol, multiplikatorji	1
vzporedno sem zaključila srednjo živilsko šolo zraven gimnazije	1
zato sem usposobljena z diplomo	1

Priloga 7

Vpisi pod drugo:

	število
da se učenci naučijo praktičnih znanj, potrebnih v vsakdanjem življenju	1
da sem ponudil učencem računalniško smer	1
edini predmet, ki ga lahko poučujem	1
interes učencev	2
izreden interes učencev in izpolnitev danih možnosti	1
ker ga lahko obiskujejo učenke in učenci skupaj	1
ker imam s tega področja potrebna znanja	1
ker imam za to ustrezno izobrazbo	1
ker je ta predmet iz stroke, za katero sem se izobrazil	1
ker je te vsebine premalo v obveznih predmetih	1
Ker je to edina možnost za poučevanje nemškega jezika v OŠ	1
ker je to tudi v interesu učencev	1
ker me veseli	1
ker mi omogoča, da učencem posredujem tudi znanje, ki si ga pridobivam v društvu	1
Ker nemščina ni več obvezna	1
ker ni obvezni predmet tako kot na večini drugih sol	1
ker predmet veseli učence	1
ker samo to lahko poučujem	1
ker se drugega tujega jezika ne more drugače poučevati	1
ker se je izkazal tudi interes učencev	1
ker sem usposobljena za poučevanje tega izbirnega predmeta	1
ker sem za to usposobljen/a	3
ker sem za to usposobljena in med obveznimi predmeti ni predmeta, ki bi ga lahko poučevala s svojo izobrazbo (2. tuji jezik)	1
ker si izbirne predmete razdelimo v okviru aktiva	1
ker smo se odločili za ponudbo teh predmetov zaradi velikega interesa učencev	1
smeri izobraževanja	1
sodelovanje s kolegi v privat življenju	1
število prijav	1
TJ - vsa leta je v programu	1
učenci dodatno izpopolnijo svoje znanje	1
zanimanje učencev	2
zaradi interesa učencev	1
Znanje TJ je pomembno	1

Priloga 8

Navedba težav:

	število
čas izvajanja	1
časovna razporeditev -urnik	1
časovno organizacijske - praktično delo zahteva več časa skupaj	1
Da jih ne smem izvajati izven urnika v popoldanskem času strnjeno, izvajam le v okviru ure v šoli.	1
finančne. Otrokom bi rada veliko pokazala obisk srednjih šol z živilske stroke vendar je vse povezano s financami	1
Izredno velika težava se mi zdi v 6. razredu, kjer ni izbirnega predmeta likovno snovanje. Učenci imajo ogromno potrebo po ustvarjanju in hodijo po pouku na likovne krožke, ki so polno zasedeni. So pa tudi tisti, ki zaradi števila ur po rednem urniku ne morejo obiskovati likovnega krožka. Tu je treba nekaj urediti oz. predlagam, da se vpelje LS! v 6. razred OŠ, v 7. naj bo LS2, v osmem razredu LS3 in v 9. razredu LS4.	1
Ker imam težko dve uri skupaj	1
Ker je po pouku, odpada zaradi tekmovalj in drugih obveznosti učencev ali dogodkov na šoli	1
Kombinacija dveh skupin na različnih ravneh znanja, npr. nemščina 2 in 3, kar precej zmanjša kakovost pouka in znanja.	1
luknje v urniku, učenci me čakajo	1
Neinteres učencev, ki jih k predmetu silijo starši	1
nekatero vsebine, bi rada izvedla v strjeni obliki (blok ure,)	1
nemotiviranost otrok (za nekatere je to "nujno zlo")	1
neopravičena odsotnost učencev	1
Neugoden urnik - pred in po rednem pouku, ko so učenci zelo nizko motivirani; Učenci pri nemščini težje pridobijo dobre ocene kot pri drugih izbirnih predmetih (pisni preizkusi znanja, ustno ocenjevanje - tako kot pri obveznih predmetih)	1
predmet je sedmo in osmo uro, ko so učenci že utrujeni-težje jih motiviram	1
premalo prostora za shranjevanje, ena ura tedensko je premalo	1
premalo strokovne literature in priročnikov za učitelje	1
premalo učencev v razredu,	1
premalo ur za bolj kompleksne naloge	1
Premalo ur za zadostitev ciljem.	1
prestar učni načrt, ki ni v skladu s sodobnimi smernicami poučevanja tujih jezikov (evropski jezikovni ref okvir)	1
preveč učencev v skupini	1
Prostorska stiska v laboratoriju, velika poraba kemikalij	1
samo 1 ura tedensko zjutraj	1
številčno velika skupina	1
učenci utrujeni, lačni, sprva nemotivirani	1
učenci, ki veliko manjkajo pri pouku zaostajajo pri izdelavi izdelkov in potem delajo različni učenci istočasno dva(alo celo tri) različne izdelke	1
učni načrt zastarel, ne upošteva novih tehnologij	1
Ure so vedno pred ali po pouku, veliko je zamujanja	1
uskladitev urnikov	1
Včasih je težko doseči 95% realizacijo kljub moji stalni prisotnosti.	1
veliko število učencev	1
veliko število učencev, a vodstvo ne da dve skupini (raje omejijo število)	1
umeščenost v urnik	1
vremenski pogoji	1
Vsako leto je prisoten strah, da ne bolj dovolj vpisanih.	1
z motivacijo učencev (učenci obiskujejo izbirni predmet na željo staršev)	1
zadnje ure - utrujenost učencev	1
zadnje ure in konkurenca "neresnih" izbirnih predmetov	1
zadnje ure v urniku	1
zadnje ure, nemotiviranost učencev za delo	1
želim si učbenik in/ali delovni zvezek	1

Priloga 9

Razlike glede na velikost šole:

velikost šole (število učencev)	ne		da		skupaj	
	število	odstotek	število	odstotek	število	odstotek
do 400 učencev	78	79,6%	20	20,4%	98	100,0%
401 in več učencev	86	78,9%	23	21,1%	109	100,0%
skupaj	164	79,2%	43	20,8%	207	100,0%

$\chi^2 = 0,015$; sig. = 0,902

Razlike glede na delovne izkušnje učitelja/učiteljice:

delovne izkušnje učitelja/učiteljice	ne		da		skupaj	
	število	odstotek	število	odstotek	število	odstotek
do 20 let	91	75,8%	29	24,2%	120	100,0%
21 ali več let	73	83,9%	14	16,1%	87	100,0%
skupaj	164	79,2%	43	20,8%	207	100,0%

$\chi^2 = 1,998$; sig. = 0,157

Priloga 10

Pojasnitev odgovora »ne«:

	število
bi se moral na področju računalništva UN posodabljati na najmanj 5 let ...	1
deloma...nekatero teme bi bilo potrebno dopolniti, preoblikovati, posodobiti, dopolniti s praktičnimi vsebinami ...	1
Gledališki klub - več praktičnega dela, priprave predstav, v načrtu je preveč teorije	1
Je zastarel	5
je površen	1
je premalo podroben	1
je premalo natančen	1
Ker ga nikjer nisem dobila	1
ker imam premalo časa za praktično delo	1
ker je premalo praktičnega dela	1
Ker je zastarel, ker učenci večino vsebin IU UN že poznajo	1
Materialni pogoji niso zadovoljivi.	1
me omejuje	1
Morali bi imeti bolj proste roke, prilagajati aktualni tematiki	1
Načeloma da, a lahko bi bil tudi bolj odprte narave, da bi vsak učitelj sam določil vsebine, projekte ipd.	2
nekatero vsebine so težko izvedljive (ko potrebujejo računalnik, temnico...)	1
Ni posodobljen	1
nimamo vseh aparatov in drugega potrebnega	1
niso izpolnjeni pogoji (prostorski, tehnični)	1
omogoča mi kakovostno načrtovanje, vendar bi želela, da bi lahko vsaj do 20 % vsebin lahko načrtovala glede na interese skupine, ki jo poučujem	1
preohlapno je napisan, hkrati pa zahteva zelo veliko za 35 ur.	1
Preveč omejuje glede na to, da konkretno pri likovnem snovanju lahko učenci v večji meri izrazijo svojo ustvarjalnost in željo po spoznavanju novih / drugačnih likovnih tehnik	1
učni načrt je napisan ohlapno, kar pa ustreza individualni pripravi na pouk.	1
učni načrt je preveč fokusiran na slovnico in premalo na funkcijska znanja, temu pa je prilagojen tudi učni material, ki ne dovolj motivira	1
učni načrt zastarel, ne upošteva novih tehnologij	1

Priloga 11

Razlike glede na velikost šole:

velikost šole (število učencev)	da		ne		skupaj	
	število	odstotek	število	odstotek	število	odstotek
do 400 učencev	86	87,8%	12	12,2%	98	100,0%
401 in več učencev	90	82,6%	19	17,4%	109	100,0%
skupaj	176	85,0%	31	15,0%	207	100,0%

$\chi^2 = 1,090$; sig. = 0,296

Razlike glede na delovne izkušnje učitelja/učiteljice:

delovne izkušnje učitelja/učiteljice	da		ne		skupaj	
	število	odstotek	število	odstotek	število	odstotek
do 20 let	100	83,3%	20	16,7%	120	100,0%
21 ali več let	76	87,4%	11	12,6%	87	100,0%
skupaj	176	85,0%	31	15,0%	207	100,0%

$\chi^2 = 0,641$; sig. = 0,423

Priloga 12

Razlike glede na velikost šole:

	do 400 učencev (n = 96)	401 in več učencev (n = 105)	skupaj (n = 201)	t (sig.)
Vsebine in cilji obveznega izbirnega predmeta se povezujejo oz. nadgrajujejo z obveznimi predmeti.	3,83	3,88	3,86	-0,353 (0,724)
Za poučevanje obveznega izbirnega predmeta sem ustrezno usposobljen/a.	4,35	4,64	4,50	-2,736 (0,007)
Opredeljeni standardi znanj v učnem načrtu obveznega izbirnega predmeta so ustrezni.	3,92	3,90	3,91	0,118 (0,907)
Cilji obveznega izbirnega predmeta omogočajo učencem pridobivanje novih znanj.	4,30	4,34	4,32	-0,494 (0,622)
Cilji obveznega izbirnega predmeta omogočajo povezovanje vsebin različnih predmetov.	4,11	4,02	4,06	0,976 (0,330)
Vsebine in cilji obveznega izbirnega predmeta krepijo poklicne interese učencev.	4,11	3,92	4,01	1,717 (0,087)

Razlike glede na delovne izkušnje učitelja/učiteljice:

	do 20 let (n = 117)	21 in več let (n = 84)	skupaj (n = 201)	t (sig.)
Vsebine in cilji obveznega izbirnega predmeta se povezujejo oz. nadgrajujejo z obveznimi predmeti.	3,79	3,95	3,86	-1,394 (0,165)
Za poučevanje obveznega izbirnega predmeta sem ustrezno usposobljen/a.	4,51	4,49	4,50	0,237 (0,813)
Opredeljeni standardi znanj v učnem načrtu obveznega izbirnega predmeta so ustrezni.	3,89	3,94	3,91	-0,503 (0,615)
Cilji obveznega izbirnega predmeta omogočajo učencem pridobivanje novih znanj.	4,35	4,29	4,32	0,775 (0,439)
Cilji obveznega izbirnega predmeta omogočajo povezovanje vsebin različnih predmetov.	4,11	4,00	4,06	1,137 (0,257)
Vsebine in cilji obveznega izbirnega predmeta krepijo poklicne interese učencev.	3,99	4,05	4,01	-0,496 (0,620)

Priloga 13

Vpisi pod drugo:

	število
Delovni zvezek z delovnim gradivom	1
glasbila	1
gradiva in delovni zvezek	1
Gradiva za obdelavo	1
in učbenik in delovni zvezek	1
moja interna skripta	1
ničesar	1
Priročnik	1
računalnike	1
Rekvizite, ki jih nudi šola	1
Splet	1
splet, roboti	1
spletne učilnice na šoli	1
škatlo z gradivi in delovnim zvezkom za izdelavo praktičnih izdelkov in učbenik	1
športne rekvizite	3
športne rekvizite, CD predvajalnik	1
športno opremo	1
Učbenik, delovni zvezek in komplet gradiv.	1
učbenik, delovni zvezek, delovna gradiva	1
Učbenik, delovni zvezek, moja gradiva, e-učilnico	1
učbenik, splet, sama poiščem gradivo	1

Priloga 14

V kolikor imate predlog za vsebinsko (učni načrti...) ali organizacijsko (zakonodaja...) preoblikovanje obveznih izbirnih predmetov, vas prosimo, da vaš predlog navedete:

Namesto obveznih izbirnih vsebin bi imeli učenci eno uro športa več in vsak bi moral biti vključen v interesno dejavnost.
Glede na to, da pri nas večina učencev po svojem interesu izbere športne aktivnosti, predlagam, da bi za eno uro na teden povečali šport (ukinili izbirne), ker smo v Evropi in trend zaposlovanja v tujini, predlagam obvezen drugi predmet v 3. triadi (pri nas starši zahtevajo nemščino), ker pa smo v dobi tehnologije, računalništva, predlagam, da se na teden učencem v 3. triadi poda 1 ura obveznega pouka računalništva.
Zelo smiselno bi bilo, da obvezni izbirni predmeti nadgradijo znanje, pridobljeno pri rednem pouku, kar menim, da ga sedaj ne.
Pri nekaterih so načrti prezahtevni, npr. neobvezni izbirni računalništvo, bolj praktične vsebine za uporabo pri pouku.
Poenotiti kriterije za določitev izbirnih predmetov (način kako iz ponujenih izbrati tiste, ki se bodo v določenem šolskem letu izvajali npr. kriterij: število prijav?)
pri neobveznih izbirnih predmetih bi si želeli še španščino,
Smo šola s tremi več kot 5 km oddaljenimi podružnicami, kjer se izvaja pouk od 1. do 4. r. Velike organizacijske težave imamo pri oblikovanju urnika, ki mora biti usklajen: - s kadrovsko pokritost zaradi časovne stiske (ob prehodu iz centralne šole na podružnice in nazaj), - oblikovanje skupin učencev 2. VIO pri NIP (učenci se nahajajo na petih lokacijah; iz dveh manjših podružnic je potrebno voziti te učence v drugo enoto) - uskladitev s prevozniki in ostalimi popoldanskimi interesnimi dejavnostmi.
Vrnite nazaj več rednih ur športu, tehniki, likovni umetnosti. Za dodatno izbiro naj bo le jezik kot neobvezni izbirni predmet.
Predlagam, da bi na šoli lahko sami razporedili ure, namenjene izbirnim predmetom (vse ure, ki jih imamo lahko v drugi in tretji triadi za obvezne in neobvezne predmete)
Smiselno bi bilo, da bi učenec obiskoval le 1 obvezni izbirni predmet.
Nekoliko zmanjšati število izbirnih predmetov, ki se izvajajo.
Predlagam, da se uzakoni, da lahko šola v 7. 8. in 9. razredu izvaja samo enega izmed možnih enakih izbirnih tujih jezikov. Ne glede ali je to obvezni (npr.: N11) oz. neobvezni (N2N) tuji jezik. To za našo šola pomeni: N2N ali N11 v 7. razredu, N2N ali NI2 v 8. razredu, N2N ali NI3 v 9. razredu.
Predlagala bi, da obvezni izbirni predmet Nemščina 1,2 in 3 postane redni predmet kot obvezen drug tuj jezik v 2. in 3 VIO.
Neobvezni izbirni predmeti 2. TJ nimajo smisla, ker je premalo interesa, da bi skupine ostale. Prehitijo jih šport in računalništvo. 2. TJ je potrebno uvesti kot obvezen predmet v 3. triletju in nikakor ne kot izbirni predmet, sploh pa je v 4. r to popolnoma prezgodaj.
Obvezne in neobvezne izbirne predmete bi ukinili in vsebine izvajali interdisciplinarno znotraj predmetov...

Priloga 15

V kolikor imate predlog za vsebinsko (učni načrti...) ali organizacijsko (zakonodaja...) preoblikovanje obveznih izbirnih predmetov, vas prosimo, da vaš predlog navedete:

	število
2. tuj jezik sploh ne bi smel biti izbirni predmet. Moral bi biti obvezen od 4. razreda naprej	1
Da bi se IP kot sta šport za sprostitev in šport za zdravje lahko izvajalo strnjeno popoldne in ne bi bil v urniku. S tem bi učence seznanili oz. izvajali tudi dejavnosti, ki jih ne moremo v šolski telovadnici in je ena ura za tako dejavnost premalo (pohodi, plavanje, orientacija, smučanje, adrenalinski park, lokostrelstvo, plavanje....	1
dinamična geometrija (geogebra), logične igre,	1
Dodatna ura gospodinjstva v 7. in 8. razredu namesto izbirnih predmetov, ker imajo učenci to radi in potrebujejo informacije o prehranjevanju, ekonomiki... ampak se v višjih letnikih raje odločijo za karierno koristnejše predmete - jezike.	1
Drugi tuji jezik kot obvezni predmet.	1
En izbirni predmet, zaradi velikega števila predmetov v 3. triadi.	1
Gradivo - učbenik ali delovni zvezek za poskuse v kemiji.	1
Izbirne predmeta iz znanja računalništva je potrebno prenoviti. Vsebine in načrti so zelo zastareli. V te predmete je potrebno vključiti vsebin, ki so trenutno aktualne in za učence zanimive. Vsebine, ki se sedaj izvajajo pa vnesti v sam proces pouka v navezi z drugimi predmeti.	1
Izbirne predmete iz področja šport preoblikovati v dodatno redno uro pouka športa (3 ure tedensko), ker veliko učencev izbere predmete s področja športa kot izbirne. S tem bi učencem omogočili več vsebin tudi pri rednih urah	1
Izbirni predmet nemščina se po zahtevnosti ne more primerjati z drugimi, bolj sprostitvenimi predmeti. Od učencev zahtevam veliko več, opravljanje DN, sprotno delo, saj drugače ni zelenega znanja.	1
Izločiti tuje jezike od ostalih izbirnih predmetov in jih spremeniti v obvezni drugi tuji jezik, uvesti ga pred 7. razredom, v 6. razred morda, tretji tuji jezik naj bo izbirni predmet od 7. razreda dalje. V nižjih razredih pa naj bodo tuji jeziki ponujeni kot interesna dejavnost in naj se poskušajo oblikovati homogene skupine po znanju.	1
Lahko bi obstajala možnost plačljivih dejavnosti po izbiri učencev in učenk.	1
Latinščina bi morala biti obvezni izbirni predmet na vsaki osnovni šoli, saj so otroški možgani v zadnji triadi na najboljši možni stopnji (dovolj so pisarni, dovolj imajo izkušenj z učenjem tujega jezika, znajo že nekaj zgodovine, idealno povezujejo in nimajo pubertetnih predsodkov...). Tako pa je vpeljava latinščine med nabor obveznih izbirnih predmetov odvisna samo od odprtosti in poštenosti ravnatelja, ki preveri interes pri učencih in dovoli učitelju latinščine, da predstavi predmet. Večina ravnateljev odgovori negativno (češ, da ni interesa med učenci) že a priori. Po mojih izkušnjah je na vsaki šoli interesa v zadnji triadi dovolj, da se formira skupina 10-15 učencev iz zadnje triade. To je dodana vrednost na vsaki OŠ!	1
likovno snovanje bi lahko bilo na isti ravni kot nemščina : 2 uri tedensko celo leto	1
Menim, da bi moral biti drugi tuji jezik obvezen od 4. razreda naprej.	1
Menim, da bi morali učencem omejiti ponudbo izbirnih predmetov v posameznem razredu. Npr.: obvezni izbirni predmet iz področja športa ne more biti izbran vsa tri leta (vsebine se pogosto močno podvajajo, učencem pa bi morali omogočiti širšo paleto področij izobraževanja).	1
Menim, da so neobvezni izb. pred. v javni in obvezni ons. šoli nepotrebni. Tudi obveznih izb. predmetov je preveč.	1
Na OŠ, kjer je manj učencev v razredu (npr. 10-15) in se vsi učenci ne odločijo za isti izbirni predmet, se ga na šoli ne more izvajati (npr drugi tuji jezik). Tako so učenci, ki nadaljujejo šolanje na gimnaziji, zelo prikrajšani in starši plačujejo jezikovne tečaje.	1
Naj ostane tako kot je.	1
namesto izbirnih predmetov bi bilo bolj pametno dati v 9.r eno uro tehnike in računalništvo bi se v 21 stoletju morali učiti vsi, če ga imajo celo učenci, ki prihajajo iz Bosne in drugih ex jug. rep. v spričevalu.	1
Naslovi nekaterih predmetov so prezahtevni in predlogi. Učitelji bi morali imeti možnost poučevanja različnih izbirnih predmetov, ne glede na ustreznost izobrazbe, saj se velikokrat pokaže da je znanja dovolj in bi morda učitelj drugega področja zelo kvalitetno vodil predmet, kljub temu, da formalno nima ustrezne izobrazbe.	1
Nemščina - ne zgolj izbirni predmet, temveč obvezni drugi tuji jezik	1
Nujno bi bilo spremeniti organizacijo. Predlagam, da OIP niso vezani na normative, torej določeno število učencev v skupini, saj kombinacija pri pouku tujega jezika pomeni slabše znanje. Želim si, da bi 2. tuji jezik postal obvezen za vse učence, saj smo ena redkih držav v Evropi, ki tega še nima.	1

nujno potrebujemo učbenik in delovni zvezek za pouk	1
obdelave gradiv (les, umetne snovi, kovine) preimenovati v predmet Tehnologije materialov, ki ga učenec lahko obiskuje v 7, 8. in 9. razredu.	1
Obvezni in neobvezni izbirni predmeti se mi zdijo nesmiselni. Osnovna šola naj bi ponujala enake možnosti za vse učence...Če vemo, da otroci potrebujejo več gibanja, bi bilo smiselno povečati število ur športa vsem učencem...	1
Obvezni izbirni predmeti so pomemben del predmetnika osnovne šole. Postali so temelj nadgrajevanja znanja na različnih področjih znanja. Učenci, ki se odločajo za obvezne izbirne predmete, so največkrat zelo motivirani za delo, izkažejo velik interes in dokažejo svoj potencial. Navadno je izbrani predmet njihovo močno področje, zato so tudi ocene boljše. Nikakor pa ne bi smeli obveznega izbirnega predmeta enačiti ali preoblikovati v interesno dejavnost. Njuni vlogi v šoli sta popolnoma drugačni. Predlagam, da se obvezni izbirni predmeti ohranjajo, saj so tako pomembni kot tuji jeziki, ki jih sedaj na veliko vpeljujemo na razredni stopnji. Pozabljamo, da obvezni izbirni predmeti širijo horizont našim učencem. Očitno pa se ponovno odločate, kje in kako bi prihranili. Kar je dobro, je potrebno nadgrajevati in ne opuščati. Predlagam, da bi bili učni načrti zastavljeni tako, da bi ponujali veliko več vsebin kot sedaj (tudi medpredmetnih projektov, sodobnejših oblik ustvarjanja ...). Predlagam, da bi bile vse vsebine zbrane v enem učbeniku. Učitelj bi v tem naboru vsebin izbral le določene vsebine, imel bi več možnosti, proste izbire. Tega je sedaj premalo, načrti za izbirne predmete so zastavljeni zelo ozko in usmerjeno v samo določene vsebine, niso posodobljeni in aktualizirani.	1
Organizacijsko si želim, da bi lahko izpeljala blok ure oz. v strjeni obliki, kar omogoča izvedbo tudi daljšega raziskovalnega dela, obisk institucij in ustanov. Na naši šoli nam ravnateljica tega ne omogoča. Vsaj 20% vsebin bi lahko bilo izbirnega tipa glede na okolje v katerem se šola nahaja.	1
ponovna uvedba obveznega drugega tujega jezika!!!, ukinitvev izbirnih predmetov ter dodatna ura športu v razredih 6 - 9 ter eno leto vsem računalništvo, tehnika. gospodinjstvo	1
Posodobitev učnega načrta.	3
Posodobitev UN za vse predmete računalništva v OŠ.	1
posodobiti učni načrt za obvezno nemščino, da bo vsebinsko bolj podobna novim učnim načrtom za neobvezni predmet - ti so bolj vsebinsko naravnani, funkcionalni in s tem bolj življenjski ter bolj zanimivi učencem.	1
Tudi jaz menim, da so mnogi učenci preobremenjeni, nikakor pa se ne morem strinjati, da so za to krivi izbirni predmeti. Dovolite, da pojasnim svoje stališče. V Sloveniji danes prevladuje mnenje, da je devetletka obremenila naše otroke bolj, kot so bili obremenjeni v osemletki. Razlog za to pa se pogosto išče v izbirnih predmetih, zaradi katerih učenci prihajajo v šolo pred rednim poukom in v šoli ostajajo tudi po njem. Vendar pa nam primerjava predmetnikov v osemletki in devetletki razkriva, da je devetletka učencem prinesla veliko več ur matematike, slovenščine, angleščine, torej predmetov, ki od učencev praviloma zahtevajo veliko domačega dela. Po drugi strani je v devetletki veliko manj tehnike, likovnega pouka, športne vzgoje in glasbe, torej predmetov, ki od učencev običajno zahtevajo veliko manj dodatnega domačega dela. To dejstvo in sama primerjava števila ur torej nakazuje, da izbirni predmeti niso glavni krivec za preobremenjenost učencev. Snovalci devetletke so se problema, da je t.i. »vzgojnim predmetom« namenjenih manj ur, dobro zavedali. Problem so skušali rešiti z uvedbo izbirnih predmetov, pri katerih se bi učenci srečali z vsebinami, ki so bile s prenovo učnih načrtov tehnike, glasbe, likovne vzgoje in športa (zaradi zmanjšanja števila ur) izbrisane. Dejstvo je, da izbirni predmeti s področja tehnike, glasbe, likovne umetnosti in športa v učencih razvijajo številne pozitivne plati. Spodbujajo ustvarjalnost, navdušujejo za tehnične poklice, za redno telesno vadbo in od učencev praviloma na zahtevajo domačega učenja, pisanja testov, spraševanja. Na šoli, kjer poučujem, pri naboru izbirnih predmetov sodelujejo učitelji, ki ponudijo le tiste predmete, katerih vsebine jih veselijo, v katerih so najbolj strokovno podkovani, jim predstavljajo izziv, ali pa so njihov hobi. To posledično pomeni, da te predmete poučujejo s posebno strastjo in navdušenjem, ki ga nato prenašajo na svoje učence. Prav to pa je en izmed ključnih ciljev poučevanja: navdušiti učence za ustvarjalno in raziskovalno delo, ne glede na temo ali ime predmeta. Če želimo osnovnošolce resnično razbremeniti, bo potreben celosten premislek. V preteklih letih so bili izbirni predmeti že na udaru. Ob uvedbi devetletke, ko so učenci morali obiskovati 3 ure izbirnih predmetov na teden, se je razvnela podobna polemika o preobremenjenosti otrok. Od takrat naprej sta obvezni le dve uri, če učenec obiskuje glasbeno šolo, pa obiskovanje izbirnih predmetov ni obvezno. Iz tega lahko zaključimo, da »rešitve«, ki vključujejo zmanjšanje števila ur, niso korak v pravo smer. Preobremenjenost otrok je očitno kompleksnejši problem, ki vključuje veliko različnih dejavnikov.	1
Predlagala bi izbirni predmet MIŠ - Mala impro šola, kot ga ima gledališka gimnazija.	1
predlagam, da OIP s področja računalništva uvrstite med redne obvezne predmete vsaj eno uro na teden za . triado (UBE; MME; ROM)	1

Predlagam, da se predmet likovna umetnost od 1. do 9. razreda izvaja 70 ur na leto (2 šolski uri na teden). Pri izbirnih predmetih bi lahko bil učni načrt bolj "svoboden", sodoben ter prilagojen učitelju in posameznim projektom, ki jih izvajamo.	1
Pri izbirnih predmetih SPH in NPH je maksimalno število učencev (19), ki se lahko prijavijo k omenjenemu predmetu, previsoko. S tako veliko skupino učencev je nemogoče pouk izvajati enako kvalitetno in učinkovito, kot pri manjših skupinah. Gre za večinoma praktično delo, kar pa je z 19 učenci zelo težko izvedljivo. Tudi sama organizacija pouka je težka. Pripovedujem iz izkušenj ...	1
Pri obveznem učnem predmetu KEŽ je učni načrt vsebinsko precej neprimeren, teme so precej razvlečene. Vsebino bi bilo potrebno dopolniti še z drugimi temami.	1
Problem so skupine, ki so pogosto premajhne, da bi se predmet izvajal. Nato se združijo v skupni izbirni predmet, ki ni bil za vse 1. izbira.	1
Prosim za več študijskih srečanj in posodobitev učnega načrta. Pogrešam tudi primernejše delovne zvezke za učence.	1
računalniške predmete bi morali posodobiti	1
Računalništvo je potrebno uvesti kot obvezen predmet (že na razredni stopnji).	1
Razmislak o enakovrednosti izbirnih predmetov - nekateri so vsebinsko veliko zahtevnejši (tuji jeziki) od drugih.	1
Težave so z urnikom. Na šoli smo to odlično rešili: vsi imamo IP blok uro na 14 dni, vse IP izvajamo po redne pouku, 6. in 7. šolsko uro. Tako se učenci lahko v tem času razporejajo ne glede na razred od 7.- 9. razreda na IP. Tako lahko združujemo v isti skupini učence npr. KLE 1, KLE 2 in KLE 3. Jaz pa med uro diferenciram.	1
Učenci se prijavljajo na izbirne predmete glede na možnost najhitreje opraviti ure (ekskurzije, izleti, dejavnosti v naravi, športni dnevi)	1
Učenci so od rednega pouka že utrujeni, pri izbirnih bi se zabavali, težko je objektivno ocenjevati. Sem proti ocenjevanju, naj bo kot obvezna interesna dejavnost	1
Učne načrte izbirnih predmetov bi bilo potrebno posodobiti v skladu z razvojem tehnike in potreb v okolju. Del vsebin elektrotehnike, elektronike, krmiljenja in področje gradbeništva bi lahko bile sestavni del učnega načrta za 9. razred, ki ga sedaj ni. Poleg tega pa so te vsebine iz učnih načrtov rednih predmetov spuščene. Življenjsko in delovno okolje pa to nujno potrebuje. Hkrati pa pričakujemo inovativnost mladih brez, da jim ponudimo osnove za ustrezne odločitve. Učni načrt za TIT v 9. r. je nujen.	1
učni načrti morajo biti skladni s sodobnimi smernicami izobraževanja, to velja tudi za izbirne predmete, pri oblikovanju učnih načrtov poslušajte in upoštevajte učitelje prakse, izhajajte iz izkustvenega vseživljenjskega učenja, učenec naj bo raziskovalec, učitelj moderator ...	1
Ukiniti bi bilo potrebno izbirne predmete, ker učenci v OŠ še niso dovolj zreli, da bi vedeli, kaj jih zanima. Uvesti pa bi se moral kakšen obvezen predmet, npr. računalništvo nujno za otroke, ki se rojevajo v ta informacijski svet.	1
večje poenotenje kriterijev in zahtevnosti ocenjevanja (vloženo delo učenca pri praktičnem delu ali ocenjevanju pri enem predmetu težko primerljivo z zgolj udeležbo pri drugem predmetu)	1
Večji poudarek bi dali interesnim dejavnostim in ne izbirnim predmetom zaradi ocenjevanja.	1
Vsebina učnih načrtov je obsežna. Učenec začetnik mora biti zelo spreten in podjeten, da v 35 urah usvoji različne tehnike klekljanja, skleklja izdelek in ob vsem tem spozna še vso zgodovino klekljanja v Sloveniji in Evropi. :-)	1
Vsebinsko: še bolj interdisciplinarni pristop. Organizacijsko: strnjene ure (kot npr. pri namenskih dnevih).	1
Vsebinsko: upoštevanje novih tehnologij, predvsem mobilnih naprav (pametni telefoni in tablice), varnost na internetu, socialna omrežja - računalništvo preoblikovati v obvezni učni predmet in ne samo neobvezni	1
Vsekakor sem proti temu, da ti predmeti ne bi bili ocenjevani, prav tako menim, da morajo ostati opredeljeni kot obvezni izbirni predmeti. Vpeljevanje neobveznih izbirnih predmetov pa le meša štrene in se mi zdi popolnoma nesmiselno.	1
Zaradi pomembnosti in pomanjkanja gibanja otrok, bi morali eno uro športnih vsebin učenci obvezno izbrati.	1
Zdi se mi, da imamo v našem sistemu eno veliko luknjo pri šestakih. V šestem razredu učenci nimajo obveznega izbirnega predmeta likovno snovanje. V praksi pa se izrazito kaže, da imajo učenci premalo ur umetnosti in po pouku obiskujejo likovni krožek. Ta je razpisan ob določenih dnevih in vsi učenci ga zaradi rednega urnika ne morejo obiskovati. Manjko je toliko bolj izrazit, ko se izvaja fleksibilni pouk. Takrat so učenci pol leta brez likovnega izražanja. Največja prednost fleksibilnega predmetnika pa je po mojem mnenju ravno v tem, da se v enem polletju izvaja pouk in v drugem polletju izbirni predmet. Predlagam, da bi v šestem razredu uvedli likovno snovanje 1, v sedmem bi tako nadaljevali z LS2, v osmem z LS3 in v 9. razredu bi bil predmet LS4.	1

zmanjšanje števila izbirnih predmetov	1
Zmanjšati obseg, več ur za utrjevanje...	1

Odgovori drugih sodelujočih učiteljev v anketiranju (izločenih iz analize):

	število
Določene izbirne predmete je potrebno uvrstiti med interesne dejavnosti. Nabor izbirnih predmetov bi moral biti maksimalno 20. Vsebine in cilji integrirani.	1
Izbirne vsebine (obvezne in neobvezne) naj se ukinejo in rajši nadomestijo z obveznimi predmeti in interesnimi dejavnostmi.	1
Manj je več - ukinite jih!	1
Manjše skupine, ustrežnejši urnik, prepovedano združevanje učencev glede na njihovo predznanje, obvezni drugi tuji jezik, strategija učenja tujih jezikov glede na status jezika v EU (razpršenost, ne vsi na nemščino).	1
Menim, da je uvajanje neobveznih izbirnih vsebin v 4. in 5. razred nesmiselno, saj lahko imajo interesne dejavnosti. Sicer pa je moja praksa, da se učenci radi izpisujejo med letom, ker ugotovijo, da to ni tako resna stvar kot pouk.. Večina se prijavlja k športu, saj je tam najlažje dobiti lepo oceno za nič dela.	1
Na šoli opažamo, da učenci obveznih izbirnih predmetov ne obravnavajo enakovredno kot obvezne predmete, dostikrat izostajajo od pouka imajo pa višje ocene kot pri ostalih predmetih. Še največjo zmešnjavo pa predstavljajo neobvezni izbirni predmeti.	1
Neobvezni predmet DRUGI TUJI JEZIK (nemščina) je vnesel v naš urnik precejšen kaos. V skupini imamo preveč učencev s preveč različnim predznanjem (že drugo leto bomo lahko poučevali v skupini, v kateri bodo nekateri učenci imeli za sabo 140 ur, nekateri 70 ur nemščine, ostali pa bodo začetniki), skupina pa se namesto kot kombinacija tretira kot heterogena skupina, da jo lahko zapolnimo s PREvelikim številom učencev. Pri učencih je težko ohranjati motivacijo, saj imamo N2N vedno zadnje ure, ko so učenci že precej utrujeni.	1
Predlagam ukinitvev izbirnih predmetov in vrnitev GOS in TIT v tretjo triado.	1
Sem za ukinitvev izbirnih predmetov in ponovno uvedbo interesnih dejavnosti, ki so skoraj v celoti izrinjene iz 3. triade, saj jih zaradi preobsežnosti program ni moč kam uvrstiti. Poleg tega sem za uvedbo obveznega 2. tujega jezika, saj je naravnost grozljivo, v kakšnih pogojih se poučujejo neobvezni izbirni predmeti . Naslednje šolsko leto se na večini okoliških šol napoveduje pouk neobveznih jezikov v kombinaciji 3. nivojem znanja - brez znanja, po 70 ali 140 urah. Nihče me ne more prepričati, da bo šlo za kakovosten pouk. Poleg tega sem prepričana, da bi morali v OŠ uvrstiti predmet - ne vem, kako bi se imenoval - ampak nekaj v smislu informacijskih tehnologij. Dodale pa bi se lahko še ure športa, vse ostale dejavnosti pa bi lahko izvajali v okviru interesnih dejavnosti, ki pa bi morale biti za učitelje sistemizirane.	1
Težave: - izdelava urnika - težko je ocenjevati, ker se učenci za izbirne predmete odločajo tudi glede na ocene (kje bodo pridobili boljše ocene) - izbirni predmeti bi se lahko ukiniteli. Tako bi rešili precej organizacijskih težav. Učenci naj imajo namesto izbirnih predmetov dodatno uro športa.	1
Več fleksibilnosti, prilagoditev interesom učencev, predmeti za čustveno inteligentnost in duševno rast ...	1
Verjamem, da ni namen te ankete ugotoviti, da bi nekatere vsebine bile lahko interesne dejavnosti. Ne varčujte na učencih in znanju, ki jim bo koristilo v življenju. Ne obremenjuj(se) z ocenjevanjem. Učencem ponudimo življenjske vsebine, kar nekateri obvezni in izbirni predmeti ponujajo.	1

Priloga 16

Razlike glede na velikost šole:

	do 400 učencev (n = 99)	401 in več učencev (n = 110)	skupaj (n = 209)	t (sig.)
Pri nekaterih obveznih izbirnih predmetih se vsebine in cilji med seboj povezujejo, zato bi jih lahko združili v širše predmetno področje.	3,36	3,28	3,32	0,566 (0,572)
Nekatere obvezne izbirne predmete bi lahko uvrstili med interesne dejavnosti.	3,09	3,13	3,11	-0,214 (0,830)
Vsebine nekaterih obveznih izbirnih predmetov bi lahko vključili k obveznim predmetom.	3,25	3,13	3,19	0,763 (0,447)
Učenci pri obveznih izbirnih predmetih v povprečju dosegajo bolj kakovostne dosežke (višje ravni znanj) kot pri obveznih predmetih.	3,40	3,54	3,47	-0,871 (0,385)
Nekatere obvezne izbirne predmete bi lahko izvajali kot neobvezne izbirne predmete.	2,71	2,70	2,70	0,044 (0,965)
Obvezni izbirni predmeti povečajo obremenjenost učencev v 3. VIO.	3,00	3,01	3,00	-0,054 (0,957)
Učenci so pri obveznih izbirnih predmetih bolj motivirani kot pri obveznih predmetih.	3,59	3,63	3,61	-0,278 (0,781)
Učenci pridobijo pri obveznih izbirnih predmetih boljšo oceno z manj truda in znanja kot pri obveznih predmetih.	3,23	3,05	3,13	1,147 (0,253)
Učne načrte za obvezne izbirne predmete bi morali posodobiti.	3,38	3,45	3,42	-0,452 (0,652)
Obvezni izbirni predmeti omogočajo poglobljanje in širjenje znanja, pridobljenega pri obveznih predmetih.	3,81	4,06	3,94	-2,011 (0,046)
Obvezni izbirni predmeti omogočajo povezovanje znanja, pridobljenega pri obveznih predmetih.	3,89	4,12	4,01	-1,976 (0,049)
Obvezni izbirni predmeti omogočajo zadovoljitev interesov učencev.	4,10	4,22	4,16	-1,052 (0,294)
Prav je, da so učenci pri obveznih izbirnih predmetih ocenjeni.	4,01	4,22	4,12	-1,476 (0,142)
Obvezni izbirni predmeti pomembno bogatijo ponudbo obveznega programa osnovne šole.	4,09	4,39	4,25	-2,387 (0,018)

Priloga 17

Razlike glede na delovne izkušnje učitelja/učiteljice:

	do 20 let (n = 121)	21 in več let (n = 88)	skupaj (n = 209)	t (sig.)
Pri nekaterih obveznih izbirnih predmetih se vsebine in cilji med seboj povezujejo, zato bi jih lahko združili v širše predmetno področje.	3,33	3,31	3,32	0,162 (0,871)
Nekatere obvezne izbirne predmete bi lahko uvrstili med interesne dejavnosti.	3,02	3,23	3,11	-1,184 (0,238)
Vsebine nekaterih obveznih izbirnih predmetov bi lahko vključili k obveznim predmetom.	3,14	3,25	3,19	-0,659 (0,511)
Učenci pri obveznih izbirnih predmetih v povprečju dosegajo bolj kakovostne dosežke (višje ravni znanj) kot pri obveznih predmetih.	3,31	3,69	3,47	-2,499 (0,013)
Nekatere obvezne izbirne predmete bi lahko izvajali kot neobvezne izbirne predmete.	2,57	2,89	2,70	-1,959 (0,051)
Obvezni izbirni predmeti povečajo obremenjenost učencev v 3. VIO.	2,97	3,06	3,00	-0,532 (0,595)
Učenci so pri obveznih izbirnih predmetih bolj motivirani kot pri obveznih predmetih.	3,52	3,73	3,61	-1,376 (0,170)
Učenci pridobijo pri obveznih izbirnih predmetih boljšo oceno z manj truda in znanja kot pri obveznih predmetih.	3,11	3,17	3,13	-0,381 (0,703)
Učne načrte za obvezne izbirne predmete bi morali posodobiti.	3,36	3,49	3,42	-0,908 (0,365)
Obvezni izbirni predmeti omogočajo poglobljanje in širjenje znanja, pridobljenega pri obveznih predmetih.	3,81	4,13	3,94	-2,604 (0,010)
Obvezni izbirni predmeti omogočajo povezovanje znanja, pridobljenega pri obveznih predmetih.	3,91	4,15	4,01	-2,035 (0,043)
Obvezni izbirni predmeti omogočajo zadovoljitev interesov učencev.	4,07	4,28	4,16	-1,873 (0,062)
Prav je, da so učenci pri obveznih izbirnih predmetih ocenjeni.	4,15	4,08	4,12	0,488 (0,626)
Obvezni izbirni predmeti pomembno bogatijo ponudbo obveznega programa osnovne šole.	4,26	4,23	4,25	0,289 (0,773)

Priloga 18

Navedba motečih dejavnikov:

	število
stroški	2
ocenjevanje	2
Če prvo leto ne izbere tujega jezika, ga kasneje ne more več,	1
da je nemščina, pri kateri bi naj bilo čim več otrok nullo uro, ki učence odvrta od tega predmeta, tudi moja oba otroka vsako jutro prepričujem in bi mnogo raje šla če bi bila ura bolj prijazna	1
da se določeni izbirni predmeti ne morejo izvajati več let zapored npr. od 7 do 9. razreda	1
da se učenci v prejšnjem letu niso mogli imeti nemščine, naslednje leto pa je program nemščine nadaljevanje in je nesmiselno izbrati nemščino kot začetnik	1
da so neusklajeni	1
Izbiranje na internetu	1
izbirne vsebine stmrjene v večurno dejavnost pri predmetu šport za zdravje - premalo izvorni, ne vemo v naprej kdaj bodo, le kakšen dan prej in če ima otrok še druge dejavnosti izven šole je včasih to moteče	1
izbirni predmeti so za zabavo, ne za učenje	1
konkretno ocenjevanje	1
ne ve se vnaprej, katera učiteljica bo predmet izvajala, učenci nimajo možnosti "poskusno" - 1 mesec obiskovati predmeta in nimajo prave predstave	1
nepedagoški pristop pri NEM	1
neustrezne in neuporabne vsebine; računalništvo bi moralo biti obvezno	1
Povečujejo tedensko obveznost otroka.	1
premajhno število ur drugega tujega jezika	1
Premalo prakse in vaj	1
preveč nalog	1
pri računalništvu ne morejo dokončati doma	1
slaba predstavitev kaj otroci s tem pridobijo in zakaj naj bi se odločili za določen predmet, kaj jim to pripomore pri nadaljnjem šolanju	1
So vedno na koncu urnika	1
učitelji ne uživajo v podajanju snovi	1
urnik (pred začetkom pouka)	1
veliko plačljivih dogodkov	1
želim več naprednih vsebin	1

Priloga 19

Ali bi o izbirnih predmetih želeli sporočiti še kaj?

	število
Če lahko vsak izbirni predmet obiskuješ le eno leto, potem bi morale biti enako tudi pri nemščini, tako da bi lahko vsi učenci pridobivali znanje eno leto. Sedaj pa se nadaljuje še drugo leto in tisti, ki niso prišli prvo leto v izbirni predmet nemščine je nesmiselno, da gredo drugo leto, ker je nadaljevanje in bi imeli slabo oceno, tako tudi menijo učenci.	1
Če prav vem, bi morale predmet Verstva in etika ponuditi vse šole kot obvezno izbirno možnost; naša šola ga ne ponudi!	1
Če so izbirni predmeti obvezni za vse, bi jih morali obiskovati tudi učenci, ki obiskujejo glasbeno šolo. Glede na to, da se moj otrok ukvarja s športom in za treninge (brez tekem!) porabi več ur tedensko (10 ur) kot njegov sošolec (4 ure), ki obiskuje GŠ, se mi zdi to povsem neupravičeno in diskriminatorno!!!	1
Da bi imeli otroci možnost obiskovati predmet en mesec in se potem odločiti (npr. prisostvuje pouku v marcu in se odloči za obiskovanje v naslednjem šol letu)	1
da bi lahko izbirni predmet obiskoval vsa 3 leta	1
Izbirni predmeti naj se ukinejo, nadomestijo naj jih obvezni predmeti in interesne dejavnosti.	1
izgubili so svojo vrednost in upravičenost uvedbe je vprašljiva, ker večinoma otrokom predstavljajo možnost hitro pridobiti dobro oceno, učitelju pa povečati kvoto ur	1
Izvajati bi se morali v rednem urniku ne šele 7. in 8. šolsko uro	1
likovna umetnost bi morala biti 2 uri tedensko celoletno	1
Mislím, da ni potrebe glede obveznih izbirnih predmetov...otroci so v tem tempu življenja že dovolj obremenjeni z raznimi dodatnimi interesnimi dejavnostmi, imajo bolj razširjeno snov pri pouku...snov se išče tudi preko interneta, Powerpoint predstavitev...tega včasih ni bilo in imajo otroci res več dela s šolo, kot smo ga imeli včasih mi in s tem manj prostega časa za sprostitvev, šport, prijatelje.	1
možnost večkratnega obiskovanja IP, ki menjajo vsebino, kot so računalništvo, obdelave gradiv, izbrani šport, zmanjšati normative, da bi ponudba predmetov lahko bila večja	1
Naj bodo za starše brezplačni. Več naj bo poudarka na umetnosti in spoznavanju domačega kraja	1
Najboljše bi bilo, če bi jih ukinili, poveča naj se število ur športa in tehnike in tehnologije, znanje računalništva bi moralo biti obvezno za vse.	1
ni izbirnih predmetov o Sloveniji, njeni zgodovini in poudarek na narodni zavesti	1
O izbirnih predmetih nimam dodatnega mnenja, na splošno pa se mi zdi, da gre učni program v take detajle, da otroci ne vidijo več gozda, temveč samo posamezne liste. Za te drobnarije otrokom ne preostane drugega kot da se jih na kratki rok "napiflajo", potem pa jim na dolgi rok to znanje na žalost izpuhti. In naslednje leto spet podobno...	1
Otroci pridobijo premalo izkušenj oz. skoraj nič, za kasnejše samostojno življenje. Več bi morale biti prakse, tako kot je to urejeno v Avstriji; fantje tehniški pouk, dekleta pa gospodinjki, seveda velja tudi obratno; vsaka deklica bi morala znati zamenjati žarnico na luči in fant zašiti gumb,...Več bi morale biti tudi športa, saj nam svetovne statistike kažejo, da več vsrkanih informacij, ne vodi do več znanja. Znanje se pokaže takrat, ko to lahko uporabimo v praksi in nam je v pomoč za dosego ciljev. Otroci mislijo, da znajo, pa žal ne znajo. Primer tablic in telefonov, ki ponujajo informacije, vendar pa se znanje ne "usede!" tako kot z navadno knjigo. Predvsem pa bi otroke morali naučiti narodne zavesti v smislu - to je moja država, to so naši zakoni, to so naši davki, ki se jim ne bomo izogibali, ampak bili veseli, da lahko sodelujemo in gradimo "našo Slovenijo". Ob vstopu v osnovno šolo, bi država lahko vsakemu otroku darovala zastavo. Pogrešam tudi predmet, ki bi otroke pripravil na morebitno kasnejše poslanstvo (biti dober oče, mama, zakonec, stari starši, dober sosed,...).	1
Otrokom bi morali učitelji pred izbiro (predvsem v nižjih razredih) natančno pojasniti kakšni izbirni predmeti so na voljo, kaj bodo poučevali pri posameznih predmetih (otroci so recimo pri predmetu računalništvo predstavljajo čisto nekaj drugega kot pa potem počnejo) in kaj se od otrok pričakuje (nekateri otroci mislijo da so neobvezni izbirni predmeti enako kot šolske dejavnosti).	1
poenoteni za vso Slovenijo vprašati za mnenje učence kaj si želijo več praktičnih znanj	1
pogrešam izbirni predmet strojepisje, ki bo v nadaljnjem poklicnem življenju še kako potrebno	1
Pri kuhanju naj jih učijo osnov in ne kar je najlažje in kar bi otroci	1
Prosim ukinite jih, ker ni učinka. Redno naj imajo na urniku drugi tuj jezik, eno uro športa in eno uro računalništva vsi učenci, redno!!!	1
samo da bi bile ure v katerih se izvajajo bolj prijazne	1

Učitelji se premalo trudijo da bi otroke navdušili tudi za predmete, ki na pogled niso zanimivi. Tako se večina otrok odloča za predmete, kamor grejo njihovi sošolci.	1
Več raznolikosti pri ponudbi, manjše skupine učencev pri predmetu	1
vsebine bi se morale bolj dograjevati, izvirnost učiteljev in kreativnost bi lahko še bolj prišla do izraza (morda kje že, pri predmetih s katerimi imamo izkušnje pa morda malo premalo)	1